

SLOVENSKÁ PROVINČIA
SPIŠSKÁ NOVÁ VES

**Matka Alfonza Mária
Eppingerová**

A.D. 2004

© Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa

Imprimatur: † Mons. Prof. František Tondra

spišský diecézny biskup

č. 23/2004

zo dňa 15. 12. 2004 Spišská Kapitula

Prvá časť

Georg Schneider

**Poučenia o živote ctihodnej Matky Alfonzy Márie
(Alžbeta Eppingerová)**

Preklad z nemeckého jazyka: sr. M. Petra Burejčáková

Druhá časť

Antoine Guth

K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie

Preklad z nemeckého jazyka: sr. M. Katarína Krištofová

Fotografia: © Archív Materského domu v Oberbronne

Jazyková úprava: PhDr. Jozef Lapšanský

Sadzba, grafická úprava a tlač: MTM Levoča

Vydavateľstvo
Slovenská provincia
Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa
Zimná 66
Spišská Nová Ves

ISBN 80-969223-6-X

Venovanie

*Publikácia je venovaná všetkým,
ktorí Matku Alfonzu Máriu spoznali,
sestrám štyroch kongregácií,
ktoré v nej uznávajú svoju zakladateľku,
spolupracovníkom a spolupracovníčkam sestier,
združeným laikom veľkej duchovnej rodiny
a veriacim,
ktorí s nami spolupracujú na diele vykúpenia.*

Predslov

Je veľmi dôležité, aby sme sa my, Sestry Božského Vykupiteľa, usilovali stále viac spoznávať svoju zakladateľku, ktorá nám ako prvá členka kongregácie ukázala špecifikum cesty nasledovania Krista.

O to viac ju chceme spoznávať práve v čase, keď sa obnovil proces jej blahorečenia. Záujem o jej osobnosť a presvedčenie každej jednej z nás o jej svätosti napomáha tomuto procesu.

Kto bola Matka Alfonza Mária? Ukazovateľka cesty pre tých, ktorí chcú ísť v živote cestou lásky. Je dobré z času na čas opätovne pouvažovať o jej životnom ciele. Matka Alfonza Mária si nechcela ponechať svoju duchovnosť a šťastie z objavenia Krista iba pre seba, ale túžila ísť k mnohým, chcela poukázať na nekonečnú Božiu lásku a milosrdenstvo. Jej láska je činná, prednostne ju zaujímajú tí, ktorí sa nachádzajú v biede a núdzi. Práve kríž sa stal pre ňu zdrojom sily a prameňom nádeje. Pred ním spoznala svoju úbohosť a slabosť, čo jej bolo vždy dobrým spoločníkom a robilo ju skromnou, pokornou a pokojnou.

My, Sestry Božského Vykupiteľa, svojím životom dosvedčujeme, ako sme pochopili svoju zakladateľku a to, čo od nej žiadal Vykupiteľ. Verím, že aj táto publikácia nám všetkým napomôže k pochopeniu podstaty nášho zasvätenia práve v tejto kongregácii.

Poznanie prvotného ducha je pre nás naliehavosťou najmä teraz, v čase prípravy na Generálnu kapitolu 2005, na ktorej si chceme dobre premyslieť našu charizmu, spiritualitu, identitu a poslanie s nádejou, že nám táto cesta prinesie v kongregácii opravdivú obnovu.

Vyslovujem svoju vďaku sestre Petre Burejčákovej, ktorá vyšla s návrhom preložiť brožúru Mons. G. Schneidta *Poučenia o živote ctihodnej Matky Alfonzy Márie*. Aj keď autor napísal túto knihu pred 55 rokmi, myslím si, že je pre nás aj dnes veľmi aktuálna. Rovnako ďakujem sestre Kataríne Krištofovej za preklad publikácie *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie* od Dr. Antoina Gutha, ktorá bola vydaná v roku 1965.

Táto publikácia pozostáva z dvoch častí, ktoré obsahovo navzájom korešpondujú a navádzajú na seba, preto sme sa rozhodli vydať obidve knihy v celistvom bibliografickom zväzku.

Kvôli overeniu správnosti textu a dobrej orientácii som poprosila sestru Denise Hérissard z niederbronskej kongregácie, vicepostulátorku procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie, aby zrecenzovala obsah brožúry špirituála Mons. G. Schneidta. Sestre Denise ďakujem za jej ochotu podeliť sa so všetkými skúsenosťami a vedomosťami o Matke Alfonze Márii, ktoré nadobúdala počas svojho celého života.

Sestra Katarína Krištofová, terajšia postulátorka procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie, v úvode publikácie *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie* od Dr. Antoina Gutha nás uvádza do celkového kontextu blahorečenia a stručne informuje o ďalšom kroku beatifikačného procesu.

Prajem všetkým sestram Slovenskej provincie a tiež všetkým čitateľom tejto publikácie, aby pri čítaní nenadobudli iba nové vedomosti o Matke Alfonze Márii, ale predovšetkým, aby jej život všetkých oslovil a pomohol im pri zdokonaľovaní svojho života.

sestra M. Júlia Zarembová
generálna predstavená

Prvá časť

**Poučenia o živote
ctihodnej Matky Alfonzy Márie
(Alžbeta Eppingerová)**

od vdp. špirit. Mons. Georga Schneidta
(k 100. výročiu vzniku kongregácie v roku 1949)
Provinciálny dom St. Josef, Neumark/Opf.

Na úvod

Tento text vyjadruje veľký obdiv voči Matke Alfonze Márii.

Vychádza z autentických dokumentov uvedených v diecéznych spisoch, ktoré popisujú duchovnú orientáciu zakladateľky. Pri použití týchto dokumentov sa zdá, že autor sa nepokúša napísať dielo z histórie, ale chce odkryť tie črty zo života Matky Alfonzy Márie, ktoré pokladá za dôležité pre sestry a spoločenstvá. Bezpochyby ide o vlastnosti, ktoré sa v textoch odôvodňuje určitým počtom poznámok, napr: o modlitbe, Eucharistii, mlčaní, pokání, umŕtvovaní, utrpení, chudobe, apoštolskej a charitatívnej činnosti. Hoci sú tieto aspekty nášho kresťanského a zasväteného života vždy podstatné, terajší zodpovední a formátorky oceňujú v týchto poznámkach to, čo je primerané pre život sestier a spoločenstiev.

Pokiaľ ide o celkový historický pohľad, musíme vidieť, že autor nepoznal všetky dokumenty, pretože osobnosť farára Reicharda môžeme chápať z iného hľadiska, ako duchovného vychovávateľa Alžbety a oporu vo vedení kongregácie. Alžbeta – Matka Alfonza Mária tu zreteľne vystupuje ako jedna z ľudských prostredníčok, ktorú určil Pán. Napríklad v obdržaných „správach“ sa vždy hovorí: „*Poviem tvojmu spovedníkovi...*“ „*môjmu služobníkovi*“...a v texte *Autobiografie* je to vyjadrené ešte zreteľnejšie. Ešte výraznejšie to dokazuje výmena listov medzi biskupom Rässom a farárom Reichardom – všetko ocenenie tohto kňaza biskupom, plná dôvera, ktorú má voči nemu v úlohe sprostredkovateľa, aby Alžbeta spoznala Božiu vôľu, no tiež v prvých založeniach domov Matkou Alfonzou Máriou.

Čo sa týka sledovania farára Reicharda biskupom Rässom, vyjadruje postoj Matky Alfonzy Márie vieru a podriadenosť Cirkvi, zodpovedajúc jej prianiu odpovedať na Božiu vôľu. Toto stanovisko sa nachádza vo všetkých dokumentoch o založení kongregácie. Farár Reichard sprostredkoval tento postoj biskupovi Rässovi.

Z perspektívy možného zverejnenia si osobitnú pozornosť vyžaduje odsek „Osamostatnenia,“ ktorý poukazuje len na strohé fakty. Preto je žiaduce mať pre sesterské kongregácie v ich dnešnej existencii, ako aj pre vetvu Oberbronn, širší a historickými faktami podložený pohľad na súvislosti tejto epochy. To umožní obom stranám postrehnúť jemnejšie rozdiely a udržať rešpekt. Ak sa tento odsek zachová, môže sa uviesť malá poznámka, že tieto udalosti sa dajú vysvetliť inak a že to nebol zámer autora.

Svojho času tento text podstatne prispel k tomu, aby sestry bližšie spoznali zakladateľku už v roku 1949, pri slávení stého výročia kongregácie a potom roku 1967, keď nás Koncil vyzval „vrátiť sa k prameňom začiatku“. Preto by sa žiadalo práve dnes čitateľom/čitateľkám, ktorým bol text určený, ho čítať znovu. Bez toho, že by sme popreli podstatný význam podčiarknutých skutočností, súhlasia tieto stanoviská a ich formulácie s kontextom, v ktorom sestry a spoločenstvá majú dnes žiť svoje poslanie ako Sestry Božského Vykupiteľa.

Sr. Denise Hérissard
vicepostulátorka

V Katolíckej cirkvi je žene kňazstvo odopierané. To však neznamená, že by Cirkev nemala veľa žien s kňazským srdcom; má ich až dodnes. Zavedenie sviatku Božieho Tela, sviatku Božského Srdca, sa udialo pričinením žien, rehoľníc.

Či nebola práve vaša zakladateľka, Matka Alfonza Mária, tiež ženou s kňazským srdcom? V každom prípade to môžete vybadať z toho, ako sa stavala k tajomstvu Eucharistie v ranných detských rokoch, v čase prvého sv. prijímania, v období odhalenia svojho povolania. Z tohto sa dá veľa poučiť o postoji voči Pánovi v Najsvätejšej Sviatosti.

1. Alžbeta Eppingerová v príprave na prvé sv. prijímanie – účinky prvého sv. prijímania

Na úvod povedzme niečo o jej náboženskom živote v detských rokoch.

Kríž zohral u nej veľmi zavčasu veľkú úlohu. K tomu bola oslovená aj tajomstvom Eucharistie. Oboje bolo pre ňu vždy novou silou pre jej poslanie. Alžbeta Eppingerová sa už ako štvorročná rada modlila, čo nebýva všedným javom. Často vyhládala samotu kostola či záhrady, kde bola pod košatým stromom celkom skrytá a mohla sa modliť podľa svojej vôle. V komore, v blízkosti komína, kľaciac pred krížom, strávila veľa času v samote a modlitbe. Sediac otcovi na kolenách už ako štvorročná ho často prosila: „*Povedz mi niečo o milovanom Bohu.*” Juraj Eppinger rád vyplnil túto prosbu. Ako sedemročná sa už starala, ako sa môže Bohu viac a viac zapáčiť. Napokon, ani to nie je bežné. K takým myšlienkam ju viedol častý pohľad na kríž, rozprávanie jej otca a matky o trpiacom Spasiteľovi. O tomto období raz povedala: „*Zdvihla som ruky k nebu a prosila naliehavo: Ježiš, chcem sa stať svätou. Ty mi pomôžeš. Nedopustiš, aby som niekedy bola voči tebe naozaj zlá.*” Od matky sa naučila chápať význam slova „hriech”. Vedela, že nie je správne, keď niekto zloží ruky, ale nemodlí sa, keď neposlúcha, keď sa háda so súrodencami. Vždy, keď Alžbeta podľahla svojej chybe, svojhlavosti, veľmi ju trápili výčitky svedomia, bolo jej to ľúto kvôli Bohu.

Ako deväťročná sa raz rozprávala so svojim otcom: „*Kto je kňaz?*” Otec jej odpovedal: „*Boží služobník. Káže a ohlasuje nám radostnú zvesť, evanjelium. Voči kňazovi máme mať úctu!*” Tohto ponaučenia sa pridržala po celý život!

Až ako jedenásťročná prijíma poučenia o sv. omši predovšetkým z pohľadu Kristovho utrpenia. To upriamilo jej myseľ ešte viac na Pánovo utrpenie, pretože Pánova obeta sa vo sv. omši vždy nanovo sprítomňuje. V tom čase objavila to, čo zostalo po celý čas stredobodom jej života: „pohľad na Kristov kríž” a už k nej preniklo niečo z tajomstva Eucharistie. Odteraz sa túžila zúčastňovať na obeti sv. omše. Od dvanásteho roku života boli jej myšlienky upriamené na svätú Hostiu. Rada sa vtedy modlila: „*Pochválený a zvelebený bud', Ježiš, po všetky veky vo Sviatosti oltárnej.*” Pod vedením milosti – nemala totiž duchovného učiteľa – pochopila cvičenie duchovného svätého prijímania. Často si ho vzbudzovala pri sv. omši a zvlášť, keď išla okolo kostola. Jej láska k modlitbe a samote ju viedli k uprednostňovaniu modlitby pred prácou (čo rodičia neradi videli), až kým jej Spasiteľ nepovedal: „*Nechcem tvoju modlitbu, ale tvoju poslušnosť.*” Uistovala ho: „*Môj Bože, chcem ťa milovať po celý život. Nechcem robiť nič, čo by sa ti nepáčilo. Kiež by som mohla stále myslieť na teba. Ježiš, moja láska. Ježiš, moja radosť!*”

Jej túžba po plnej účasti na sv. omši, po sv. prijímaní stále rástla. „*Aká veľká je moja túžba, Pane, môcť ťa prijať. Ako by potom rástla moja láska! O koľko lepšie by som ti mohla slúžiť!*”

Vtedajší zvyk sláviť prvé sv. prijímanie v 14. roku života bol pozostatkom z obdobia jansenizmu. Aká túžba, bdelosť a porozumenie pre kríž a Eucharistiu boli v tom dieťati! Ono už pochopilo, čo napísal Ján: Potom sme spoznali Božiu lásku, že vydal svojho Syna (porov.: 1 Jn 4, 9 – 10). Ešte pred prvým a častejším sv. prijímaním vnikla Alžbeta do Božej lásky, takže zostala nepriateľom každého hriechu. Z toho pochádza aj jej láska ku krížu, k Eucharistii a jej horlivosť v modlitbe. Náš biskup raz povedal: „*Našou úlohou je svätá všednosť.*” Toto sa určite týka Alžbety, ktorá všetko, čo všedný deň prinášal, žila v zmysle viery. Vždy sa modliť, poslúchať, byť uzobraná, to je čosi pravé, skutočná čnosť. Alžbeta mala v sebe niečo netušené, a predsa sa vedela zdieľať. Vždy tu bola pre iných, práve pre svojich rodičov.

Štrnásťročná sa pripravovala na sv. prijímanie. Nešlo jej o to, aby ovládala katechizmus. Bola dušou, ktorá pravdy viery nazerala a nemusela si ich najprv rozumovo vštepovať. Môžeme to vybadať z toho, že pre ňu pravdy viery neboli iba studené vety, ale skutočnosti Božej lásky, napr. Ježišovho utrpenia. Prijímala všetko ako žena s vrúcny, milujúcim a hľadajúcim srdcom. Pred jej prvým sv. prijímaním, tesne pred týmto svätým dňom, ju prenikol hlboký smútok. Obávala sa, že usmernenia otca Reicharda nedostatočne poslúchala. V tom čase jej poslal Boh choroby. Ihneď povedala: „*Nesiem ich ochotne ako náhradu za zanedbávanie dobrého. Môj Ježiš, chcem to verne znášať z lásky k tebe. Utvor moje srdce podľa svojho Srdca. Sprav ho dôstojným pre sv. prijímanie!*” Zarmucovalo ju taktiež poznanie: som taká netrpezlivá, náladová, vzdorovitá. Z toho vyplynula jej prosba: „*Ježiš, pomôž mi.*” Pripadala si často na dne, našla ale opäť útechu a pokoj a mohla nanovo povedať: „*Ježiš, moja láska, Ježiš, moja radosť.*“ V deň prvého sv. prijímania ju prenikol ešte raz silný nepokoj, ktorý sa odrazil aj na jej zovňajšku. Tvár mala bielu ako šaty. Trvalo to iba krátky čas. Hlboko ňou otriaslo, že Kristus, Pán, Vykupiteľ, ktorý sa za nás nechal ukrižovať, chce prísť k nej. Chlieb, ktorý zostúpil z neba, je jej darovaný, nie iba niečo ako manna. Už predtým prosila: „*Ach, aby som pred vysokopostavenými ľuďmi nemala viac úcty, ako pred Pánom a neobávala sa ich viac, ako Boha!*” V deň prvého sv. prijímania skoro našla opäť pokoj a navonok prejavovala nevýslovne čistú radosť, ktorá ju naplňala. Pri tejto slávnosti bola úplne uzobraná. Tomu, čo sa dialo okolo nej, nevenovala žiadnu pozornosť, ako to sama neskôr rozprávala. Necítila sviecu, ktorú držala v ruke, nevidela kňaza, ktorý jej podával sv. Hostiu. O tom, čo cítila ako prvé po sv. prijímaní, povedala: „*Bola som od radosti celá bez seba.*” Neskôr sa vyjadrila o svojom postoji k sviatostnému Pánovi: „*Moja viera v Ježiša v Sviatosti Eucharistie bola taká živá, že sa mi Ježiš zdal celkom osobne blízko. Mohla som sa s ním celkom dôverne rozprávať, detsky, bez obáv.*“ To, čo sv. Peter raz napísal: Verte v Krista, ktorého nevidíte. Jasajte stále nevýslovnou radosťou (porov.: 1 Pt 1, 8), to Alžbeta v deň jej prvého sv. prijímania a počas dní sv. prijímaní často prežívala: túto nevýslovnú, čistú radosť. Sv. Pavol ukazuje, ako sa máme k Pánovi priblížiť s úprimným srdcom, s plnou vierou. Aj to s ňou súhlasí. Vedela, kto k nej prichádza. Bola plná viery. Bolo to ako videnie. Kedysi Cirkev takto podávala sv. Hostiu: „*Corpus Domini.*” Prijímajúci odpovedal: „*Amen.*“ Keď čítame jej životopis, musíme povedať: „*Dobré dieťa.*” Blažení čistého srdca, lebo tí uvidia Boha aj v tajomstve Eucharistie. To, čo Cirkev opäť požaduje od svojich prijímajúcich, je „svätosť svätých” a to platí aj u Alžbety. Chceme sa z toho poučiť, že sv. omša, sv. prijímanie musia byť pre nás naozaj svätou starosťou, ktorá nás bude naplňovať vždy svätým nepokojom. Aj my máme pestovať, čo sväto pestovala zakladateľka. Sv. Augustín nás upozorňuje, aby sme pristupovali k sv. prijímaniu pokorne, dôstojne, premýšľajúc o veľkej Božej milosti. Mladá Alžbeta

Eppingerová veľkoryso splňala, čo učil Tridentský koncil. Bude dobré, keď sa raz zamyslíme nad tým, ako sa pripravujeme na sv. prijímanie.

Čo vyplývalo zo sv. prijímania pre Alžbetu? Modlila sa: „*Môj Ježiš, teraz si v mojom srdci. Pevne si ťa držím. Nepustím ťa viac. Zostaň so mnou. Teraz si mojím vlastníctvom a ja som teraz ako nebo. Som bohatá. Teraz mám naozaj všetko. Boh sa stal mojím podielom.*” Bola naozaj sústredená na to, čo jej dávalo tajomstvo Eucharistie: „*Zostaň so mnou!*” Prirodzene, že vedela o tom, že spôsoby sa rozpadnú. Vedela ale aj o spojení Krista s človekom prostredníctvom milosti. Jej úmysel bol: nikdy bez Boha, nikde nebyť bez neho, nič nerobiť bez neho. Jej život mal byť naozaj spoločnosťou s Pánom, ako uvádza výraz „*communio*” (spoločnosť). Samozrejme, že tvorila aj spoločnosť s ľuďmi, príbuznými, blízkymi. Hovorila ďalej Pánovi: „*Odovzdávam sa ti celkom a úplne.*” Nebola to odovzdanosť ako v reholi sľubmi, a predsa bola úplná. Potom prosila, aby dokázala byť láskavá k ľuďom, aby sa mohla zdokonaľovať v čnostiach, ktoré sa mu najviac páčia. Chcela, aby ju Pán poučil o tom, ktoré čnosti sú mu najmilšie a pri ich nadobúdaní jej malo pomáhať sv. prijímanie. Aké trvalé miesto nadobudli v jej živote kríž, sebazaprenie, neprestajné premáhanie! Pri ďakovaní po sv. prijímaní povedala Božej Matke: „*Mária, pomôž mi milovať Ježiša!*” Mária je najlepšia ctiteľka Ježiša.

Čo sľúbila Alžbeta Eppingerová v deň prvého sv. prijímania? „*Môj Ježiš, tebe jedinému chcem slúžiť po celý svoj život.*“ Už tým bolo dané určité zameranie na rehoľný život, lebo vtedy myslela na to, že raz chce slúžiť Pánovi ako sestra. Pred obnovou krstných sľubov bola stiesnená. Od detstva bola vážna. Neskôr, práve pri založení kláštora ju prepadla váhavosť a napriek svojej rozhodnosti si pripadala neistá, čo ju približovalo k Pánovi. Po obnove krstných sľubov mohla povedať, že pociťovala, ako keby jej duša mala krídla a chcela ísť tam, kde ju volal vnútorný hlas. Chcieť slúžiť iba Pánovi, je to, čo nám sv. prijímanie vždy nanovo pripomína. Sme pútnici, teda ešte nie sme v poslednom a konečnom zmysle vlastníci Boha. Preto tá prosba: „*Zostaň so mnou!*” Rozmýšľajúc o svojom ďalšom živote sa pýtala, či to snáď nie sú len slová. „*Musím svoj život zmeniť v tom zmysle, že musím viac poslúchať.*” Ľakala sa ťažkej sedliackej práce, ktorú od nej rodičia žiadali. Ale teraz už bola pri tom, čo chceli od nej rodičia dosiahnuť: bola vždy dobrá. To bol úspech prvého sv. prijímania. Preto naliehala na otca Reicharda, aby smela pristupovať k sv. prijímaniu každú nedeľu. Opäť sa prejavila jedna z podstatných črt jej povahy, prosila druhýkrát a tak naliehavo, že jej nevedel viac odporovať. Vtedy ju veľmi zamestnávala myšlienka na kláštor. Myslela na sestry Dobrého Pastiera a spomenula to aj doma. Dostalo sa jej však rázneho nie. „*Je pre nás požehnaním,*” uvažovali rodičia. „*Môžeme sa na ňu spoľahnúť, teda má pomáhať v rodine.*” Tomu sa musela podrobiť.

Prejavoval sa u nej apoštolský postoj duše: „*Pane, chcem pracovať k tvojej sláve a pre spásu duší.*” Chcela vzájomne spojiť uzobranosť a činnosť a podarilo sa jej to vtedy, a tiež po založení kláštora.

Keď teraz poznáme, ako sa zakladateľka pripravila pre Pána, ako starostlivo použila to, čo povedala Pánovi, ako sa tešila v Pánovi, ako rozprávala, musíme si aj my uvedomovať, čo nám je sväte a sväto spolupracovať, aby tým naše povolanie, naše sesterstvo veľa získalo.

2. Roky mladosti

Roky mladosti sú rozhodujúce. Bolo bláznovstvom, keď si ktosi raz prial, aby človek druhé desaťročie svojho života mohol prespať, pretože vtedy väčšina ľudí stvára veľa hlúpostí. Aj u Alžbety Eppingerovej možno postrehnúť niečo z vrenia a nepokoja. Okúsila aj to, čo neraz mladých ľudí vo veku dozrievania postihne – určitú neistotu.

Mala zmysel pre priateľstvo, to bol ďalší jav jej mladosti. Pripojili sa k nej dievčatá z dediny. Mali ju rady a neskôr, keď začala uprednostňovať samotu pred priateľstvom, zazlievali jej to. Jedna z jej rovesníčok s ňou odišla do prvého „kláštora“ (pozn. prekladateľa: takto ľudia pomenovali prvý kláštor sestier a tento názov sa používa podnes).

Aj v čase rozvoja, vrenia a neistoty zostalo to náboženské v Alžbete vždy vedúce a trvalé, videla totiž vždy úlohy, ktoré pred ňu stavala viera, viera v Cirkev, v nesmrteľnosť duše a večný život. Mala misionárskeho a apoštolského ducha.

Čo jej v týchto rokoch pomáhalo? Niektoré faktory boli pre jej rozvoj veľmi priaznivé, napr. prísnosť rodičov. Keď je prísnosť rodičov prehnaná, môže ľahko viesť ku kríze. To nemožno povedať o jej rodičovskom dome. Vyžadovali od nej veľa práce. Od začiatku sa výrazne prejavovalo jej silné náboženské presvedčenie, rovnako aj oddanosť voči otcovi Reichardovi. Počas prvého sv. prijímania prosila, aby Pán tohto farára ponechal vždy na tomto mieste a zachoval ho v zdraví. Sľúbila, že bude tohto kňaza rada poslúchať. Jej oddanosť k otcovi Reichardovi je pozoruhodná. Začala v čase prípravy na prvé sv. prijímanie a prehĺbila sa cez ďalšie prijímanie sviatostí. Z toho sa rozvinulo puto, ktoré jej poslúžilo aj pri zakladaní kláštora. Farár Reichard jej vtedy pomáhal aj k vnútornej modlitbe. O forme a rozsahu tejto modlitby nevieme nič bližšie. Keď cez deň mala málo času, využila na modlitbu večer v záhrade, či cestu do práce. Na svojich cestách sa rada modlila ruženec. Pre niektorých ľudí znamená samota isté nebezpečenstvo. Pre Alžbetu nie. Jej pomocou bola mariánska úcta. Ako 16-ročnej sa jej dostala do ruky kniha o čnostiach Božej Matky. Veľmi ju oslovila a nechala v nej rásť túžbu nasledovať Máriu. Odteraz jej bola veľmi milá hymna Salve Regina. Patrí k začiatkom kongregácie a sestry sa ju denne modlili. Povedala Márii: *„Keď ty prosíš za mňa, dosiahnem všetko. Preto maj so mnou zľutovanie.“* Často bola až nápadne rýchlo vypočutá na Máriin príhovor. V tom čase si uctievala sv. Alojza, práve pre jeho čistotu. Nikdy prudko nebojovala o svoju čistotu, ale o pestovanie tejto čnosti sa vždy veľmi starala. Rok po prvom sv. prijímaní zložila s vedomím otca Reicharda sľub panenskej čistoty na jeden rok.

3. Skúšky v týchto rokoch

Vážne sa zaoberala myšlienkou povolania. Keď mala asi 12 rokov, chcela sa stať takou sestrou, aké vídavala medzi kúpeľnými hosťami v Niederbronne. Raz sa napriek svojej neistote odvážila s jednou sestrou rozprávať. Stretla sestru Dobrého Pastiera a myslala si, že by to mohlo byť niečo pre ňu. Odmietnutie svojich rodičov zobrala veľmi tragicky. Otcovi, ktorý bol predsa trochu príkry, sa neodvážila viac predniesť svoje prosby. Zmocnila sa jej nešťastná myšlienka: Keď ma rodičia stále takto odbijú, viem, že ma opustil Boh a keď sa nestanem rehoľnou sestrou, musím sa obávať, že budem zatratená. Iba v kláštore sa môžem zachrániť. Takto zmýšľala

vo svojej vnútornej biede. Pretože sa veľa modlila, iní sa jej posmievali: bigotná, svätá „Ackerwinde” (pozn. prekladateľ: názov druhu poľnej byliny) a pod. Vtedy bola očividne veľmi štíhla. Iní si ju doberali, keď postrehli niečo z jej vážnosti a zápasov, že si robí mnoho starostí. Dokázala pritom dlhý čas zostať pokojná, napriek vnútornej obave, že ju Boh odmieta. Prišla na ňu veľká skúška vnútornej bojovnosti. Chcela sa vzdať modlitby, pretože si povedala: nemá to zmysel. Stratila radosť z duchovného života. Trápila ju myšlienka, či vôbec milovala Boha tak, ako ho mala milovať. Vывodila z toho záver: všetko bolo zbytočné, všetky jej diela boli bez zásluh, to vládla iba sebaláska. A zašla ešte ďalej. Prijímanie sviatostí pokladala za svätokrádež a peklo za svoj posledný údel. Bolo to v jej 16. až 17. roku života. Postávažovala sa otcovi Reichardovi. Ten jej povedal: „*Buď pokojná, nevšímaj si to! To je pokušenie! Rob ďalej, čo si robila dosiaľ! Buď pokojná a poslušná! Ináč je to len svojvôľa.*” Usúdila z toho, že jej nerozumie a išla k inému dušpastierovi. Tento sa ju pokúšal utešiť, ale márne. Vrátila sa opäť k otcovi Reichardovi. Bolo to však ešte tvrdšie ako doposiaľ. Opäť sa pokúšala modliť, ale pripadalo jej to také nudné. „*Bola si snáď neúprimná k svojmu svedníkovi,*” opäť ju trápila táto myšlienka. K tomu sa pridala aj posmech rodiny pre jej náboženské presvedčenie. Okolie postrehlo prejavy jej úzkostlivosti. Zdravý človek sa tomu smial. Následok tejto priveľkej námahy v náboženskom živote bola potom nervová slabosť. Keď si myslela, že pre množstvo práce nemôže nájsť dostatok času na modlitbu, pokúšala sa rýchlo pracovať a tak získať čas. To ale nevydržala.

Prejavila sa neistota mladosti. Často, keď túžila ísť do spoločnosti svojich priateľiek a už sa vybrala na rozhovor k niektorej z nich, vrátila sa z polcesty. To je nevyrovnanie mladosti. Tak dozrieva mladý človek, ktorý už nie je dieťaťom, ale ešte ani dospelým.

Žiaden svätec ešte nepadol z neba. Každý prekonáva krízy. Pokušenie sa objaví u každého, aj u toho, kto je až do hĺbky, až ku koreňom dobrý. V tom čase sa cítila pobádaná k osobitným obetiam a rozhodnutiam, aby Pánovi dávala mnoho dôkazov svojej dobrej vôle.

Nastal čas, keď sa na svoje poslanie mala pripraviť chorobou. Keby ju vtedy Boh chcel mať v nejakom kláštore, bola by iste do niektorého vstúpila. Tak zmýšľala človek a Boh to chce predsa ináč. Poznáme tú temnotu, v ktorej Boh ponecháva človeka, i toho, ktorý ho hľadá celým srdcom. Boh chce skúšku. Skúška je očistenie, rozhodnutie. Čo vie človek, ktorý netrpel? Alžbeta Eppingerová mohla dať neskôr mladým ľuďom veľa praktických rád, pretože sama pocítila, čo je skutočná núdza života. Napriek tomu u nej nebolo v nebezpečenstve nič podstatné, i keď to tak cítila. Neprestala s ničím, čo bolo pre jej spásu potrebné. Samozrejme, že keby ju otec Reichard neusmerňoval, mohlo byť tých kríz ešte viac. Nemôžeme na nej nájsť nič, čo by nás zarazilo, iba slabosť. Jej tvrdosť sa nábožnosťou zmiernila. Môže oslovit' vo všetkom. Zosnulých, o ktorých predpokladáme, že sú v nebi, môžeme prosit' o ich príhovor. Ako ináč by sa mohli udiat' zázraky, ktoré ich svätosť potvrdzujú, keby sme o ne neprosili. Nie je ľahké dôstojne nasledovať Pána. Napriek tomu, vždy boli ľudia, ktorí kráčali životom s Pánom. Nechali sa vychovávať jeho múdrosťou. Alžbeta Eppingerová zaiste patrí k týmto ľuďom. Jej život bol životom s Bohom. Chcela k tomu doviest' aj iných. Nasledovať Pána znamená vždy kráčať cestou očistenia, osvietenia, zjednotenia.

4. Od jej formovania Bohom v dňoch prvého ochorenia a po ňom

Z množstva vykonávanej práce a trochu aj kvôli sklonom k samote nastalo u Alžbety prepínanie síl. Keď človek zo seba vydá priveľa, nezostáva mu síl. Potom musí nutne nastúpiť choroba. Je to vždy tak, každý človek robí všetko podľa svojej miery. Sú ľudia, ktorí berú všetko viac alebo menej vážne. Alžbeta Eppingerová patrila isto k tým prvým. Odtiaľto pochádza aj silné opotrebovanie jej organizmu. Neúnosne zaťažila svoje zdravie, ktoré aj tak nemala najpevnejšie. Choroba ju pripútala na lôžko od roku 1829 do roku 1832. Chceme porozumieť úmyslom Boha v tomto čase. Alžbeta mala zakúsiť úzkostlivosť primerane tomu, ako chcela Božia prozreteľnosť. Takéto veci nájdeme často v živote veľkých ľudí a svätcov. František Saleský ako 20-ročný prežil niečo podobné, len to trvalo kratší čas. Tento boj bol taký prudký, že úplne vychudol. Zachránila ho vnútorná modlitba k Božej Matke, ktorú vložil do slov modlitby „*Rozpamätaj sa, láskavá Panna.*” Alžbeta Eppingerová musela bremeno úzkostlivosti okúsiť už v čase, keď bola ešte zdravá a potom v rokoch choroby. Vtedy sa utiekala ku krížu. Držala ho rada v dlani, keď ležala chorá na lôžku. Lekár z Niederbronnu jej ho vytrhol z ruky. Domnieval sa, že sa ním nanovo vyľaká. V uvažovaní lekára mohlo byť čosi racionálne, a predsa vyznelo jeho počínanie neprístojne. V jej životopise čítame, že potom spadol sadrový kríž zo steny na lavicu, celkom blízko nej, takže sa naň mohla stále pozeráť. Čoskoro nato zmizla jej úzkostlivosť. U významných ľudí také náhle zmiznutie zábran nie je zriedkavosťou. Nemôžeme ale povedať, že to všetko bolo len zdanie a predstava. Teda, už vedela, že človek sa nesmie poddať, ale musí kráčať dopredu. Opäť prenikla na povrch jej veselá myseľ. Ale zdravá ešte nebola. Telesné utrpenia pokračovali. Znášala ich už bez zatrpknutia a chcela pritom plniť iba Pánovu vôľu. Vžime sa do situácie rodiny Eppingerovcov. Alžbete sa nedostávalo veľa starostlivosti. Všetci boli úplne pohltení prácou. Otec a bratia sa stali mrzutí, začali sa sťažovať, nadávať, že ruiniuje zmysel pre usilovnosť rodiny. Vysmievali sa jej pre hlbokú nábožnosť. Čo urobila vo svojom trápení? Cítila, že nepriamo zapríčinila hnev a rozhorčenie v rodine, hoci aj nie hriechnym spôsobom. Modlila sa k Božej Matke z Marienthalu a sľúbila obetovať sviecu, ak bude môcť opäť pracovať a zarábať na každodenný chlieb. V nasledujúcich dňoch, keď sa takto vnútorne modlila, mohla ísť do kostola a hodinu tam zostať. Slabosť bola v podstate preč. Božím plánom tu bolo: Alžbeta mala spoznať, o čo ide v modlitbe. Malo zvíťaziť jej vnútro. Dokázala to a v tom je už skutočná čnosť, znášať chorobu bez sťažností, odpustiť príbuzným a neodplácať sa im zlým. Spoznala aj, čo je človek, slabosť; sám človek nezmôže nič. V chorobe sa stala skutočne pokorná. Jej láska k čnosti bola posilnená a v tom spočíval Boží plán s ňou, aby u nej vzrástol zmysel pre čnosť, od ktorej napokon všetko záleží. Natoľko sme ľuďmi, nakoľko máme čnosti.

Božia prozreteľnosť na nej naďalej pracovala skrze osvietenie. Alžbeta vykonávala neďaleko Niederbronnu poľné práce. Odrazu pocítila v sebe pohnútku, ísť na neďaleký vrch Kalvárie a povedať Pánovi, že by chcela vždy zostať panensky čistá, a to nielen podľa mena, ale skrze pravú čnosť. Táto láska k čnosti v nej stále rástla. Alžbeta Eppingerová vedela, že je dôležité to, čo povedal sv. Pavol: Vytrvajte v Pánovi v každom čase! Aj my musíme byť ustarostení, či sa azda naša láska nezmenšila, či je stále pravá. Medzitým Alžbeta dovŕšila 22. rok života. Odteraz sa snažila predovšetkým o to, aby sa viac nedopustila žiadneho hriechu.

Preto si vytýčila veľmi prísne predsavzatia: menej rozprávať, ani za nič sa nedopustiť hriechu, žiadna zvedavosť, vyhýbanie sa nepotrebnnej zábave. Boh ju formoval a niečo dosiahol. Jej láska k vnútornému životu vzrástla prostredníctvom lásky k samote a pokániu. Kľačievala dlho na polene dreva, až si zranila kolená. Vkladala si do postele tvrdé predmety, aby sa v noci častejšie prebudila. To pri jej zdravotnom stave nebolo prospešné. Musíme však byť opatrní pri posúdení takých ľudí, ktorí sú silne priťahovaní Bohom. Pochabosti však ani tu nie sú vylúčené. Láska k samote jej mala pomôcť zaslúžiť si múdrosť a jasnosť v týchto oblastiach: Boh, kríž, milosť, čnosť. Božia štedrosť bola pripravená darovať jej veľa mimoriadneho. Pomáhala jej úcta k sv. Terézii. Od svojho 14. roku života ju mala veľmi rada. Nechcela však nič z jej mimoriadnych milostí. Svoju veľkú lásku k Bohu prežívala v samote a láska k utrpeniu bola u nej zajedno so zmyslom pre pokánie. Páči sa nám, musí sa nám to páčiť, že si nepriala mimoriadne milosti sv. Terézie, ale to podstatné: silu a lásku k utrpeniu, aby zostala Pánovi vždy verná.

V rokoch 1834 až 1842 doma opäť usilovne pracovala, s výnimkou týfusovej epidémie roku 1841, počas ktorej zomrelo veľa obyvateľov Niederbronnu. Ona sama bola chorá štyri mesiace.

Teraz prichádza k rozhovorom s Pánom. Nechala napísať, že jej Pán povedal: *„Túžbu po láske, vernosti a samote som vzbudil ja. Živ ju dobrými myšlienkami a ja túto tvoju túžbu vyplním, budem s tebou stále viac a viac zjednotený!”* Pán ju napomínal, aby bola bdelá a svedomitá, lebo: *„Ja hovorím k tvojmu srdcu, prihováram sa ti cez tvoje svedomie.”* To je reč, ktorá sa celkom stotožňuje s rečou nasledovania Krista. Ďalej ju Pán napomínal, aby sa modlila bez prestania: *„Maj stále moje meno a meno mojej Matky na svojich perách. Dám ti veľa milostí na príhovor mojej Matky.”* Dal jej rady pre dobrú modlitbu: *„Zostúp do svojho vnútra. Rozjímaj o tom, kto si ty a kto som ja.”* Aj v nasledovaní Krista nájdeme: *Výchova čnosti k pokore a láske. Modlitba musí slúžiť predovšetkým k Božej úcte, aby bol človek múdry, silný, pevný a všetko posudzoval z pohľadu Boha. Boh ju stále viac a viac očisťoval. Nechal ju spoznať všetku svoju biedu a nedokonalosť, až sa toho veľmi naľakala a mohla zvoláť: „Maj zľutovanie, môj Bože! Zmiluj sa nado mnou!”* To je práve ten krok dopredu. Áno, dokonca zjednotenie s Bohom bude ešte stále spočívať v očisťovaní. Nie je ľahké u človeka dosiahnuť, aby si o sebe priveľa nemyslel. Preto pociťujeme, že život je ťažký. Opak nie je taký častý. *„Pozri, aká naozaj si! Pozri, niet väčšej svätosti! Očisťovanie a príprava je pokrok v čnosti. Začni poznaním svojej ničoty! Ja som všetko. Nemáš žiadne právo. Všetko závisí odo mňa.”* Napokon musíme povedať, že človek musí byť veľmi opatrný, aby neprízvukoval Bohu svoje práva. Pán ju pobádal k modlitbe, k prosbám, aby spoznala svoju nehodnosť, svoju ničotu. Čo z toho v tom čase vyplynulo pre Alžbetu? Zostala bez strachu, stojac úplne na Božej strane. V istú sobotu večer prišla k farárovi Reichardovi s požiadavkou, aby sa v kostole každú sobotu modlil ruženec, lebo v nedeľu sa deje veľa neprístojného. Farár odpovedal, že on nemôže urobiť nič. Šla teda od domu k domu, získavala ľudí v rodinách pre túto myšlienku a večer bol plný kostol. Modlitba ruženca sa stala v Niederbronne zvykom. Trikrát sa jej zjavila Božia Matka. Ruženec sa má modliť denne, oznamovala otcovi Reichardovi, ktorý zaviedol Bratstvo Nepoškvrneného Máriinho Srdca. Vtedy ešte náuka o Nepoškvrnenom Počatí nebola dogmou. Sama od seba sa začala starať o výzdobu mariánskeho oltára v kostole. Takto prakticky porozumela tomu, čím ju oslovil Pán. V tomto prípade sa ukázala jej nebojnosť. Pravosť sa dokazuje v jednoduchosti všedného dňa. Potom príde čosi výnimočné a človek môže skutočne žiť čnostne. Duchovne bola Alžbeta Eppingerová už dlho pripravená na založenie kongregácie. To neprišlo zo dňa na deň. Mimoriadne milosti, ktoré jej Pán preukázal, boli predovšetkým dary pre ňu, ale aj pre jej dielo. Takého prejavy

milosti nedáva Pán pre jednu dušu, majú osožiť mnohým. Alžbeta sa stala modliacou dušou, mala pre modlitbu lásku a porozumenie. Nemôžeme si predsa myslieť, že by zakladateľka rehoľnej spoločnosti nebola skutočne nábožná. Kto chce začínať veľké dielo sám od seba? To musí byť pripravené a začaté modlitbou. Modlitbou získala skúsenosť, ako to Pán chce a ako ho môžeme a máme nasledovať. Niekedy ju modlitba stála veľa. Ale neprestala s ňou.

To je pravý duch pokánia: vždy niečo robiť (nie raz nasadiť všetku silu a potom opäť prestať). Zo zmyslu pre pokánie si zachovala opravdivú čistotu. Poslušnosťou sa cvičila v nezištnosti. Kto je poslušný, vie sa ovládať. Potom ešte čas, ktorý sa zvýši, urobiť časom modlitby, k tomu patrí veľa lásky k Bohu. Jej vodcom bol naozaj Kristus. On bol úlohou a cieľom jej života. Láska k Bohu, láska ku Kristovi spôsobili, že sa z nej stal človek, ktorý pôsobil na iných. Dávno predtým, ako myslela na založenie kláštora, už ovplyvňovala ostatných v ich názore na život. Farár Reichard o nej rozprával, že naňho tiež hlboko pôsobila a vplývala. Povedala mu však taktiež, čo nerobil celkom správne, ako by to mohol robiť lepšie. Farár Reichard bol čnostným človekom a dal si povedať. To však nebolo iba v nej, ale v celkovom spôsobe, ako všetko hovorila. Skoro vždy záleží na tom, ako sa niečo povie. Smie sa veľa povedať, keď to robíme správnou formou, keď sa to deje v pravom duchu.

Božia prozreteľnosť zabránila, aby Alžbeta vstúpila do niektorej inej rehoľnej spoločnosti. Rappoltsweilerské sestry by ju rady prijali. Tamojší superior jej napísal: „*Ste s radosťou vítaná!*” Magistra novíciek jej napísala list, ako sú všetky naplnené radosťou, z jej očakávaného príchodu. Dokonca jej poslala postulantské šaty, aby ich mohla obliecť na cestu a takto byť už s nimi spojená. Biskup Räss zo Štrasburgu však tieto plány prekazil: nepovedal áno. Kresťan katolík sa vždy riadi podľa vyjadrenia svojho biskupa. Poznal Alžbetu. Aby ju skúmal, pobudol tri dni v Niederbronne. Keďže dostával negatívne hlásenia, sám sa chcel presvedčiť. Alžbeta postupne prekonala obavu, že ju Boh nechce, keď sa želanie súvisiace s kláštorom nesplní. Nechcela byť rehoľnou sestrou v uzavretom kláštore. Chcela sa modliť, ale aj vplývať na iných. Jedna jej zhrňujúca poznámka znela: Stať sa sestrou na oslavu Boha a pre spásu ľudí.

V jej početných ochoreniach sa jej vždy dostalo pomoci. V jednej vízii videla Krista, nášho Pána ako dieťa, v sláve zmŕtvychvstania a vystúpenia do neba, hlavne však v utrpení. Božiu Matku videla často ako veľkú prímluvkyňu pre Božiu Cirkev a veriacich.

5. Založenie kongregácie

Nemôžeme kategoricky poprieť nasledujúcu hypotézu: Alžbeta Eppingerová videla v založení kongregácie Božiu vôľu. Dôverovala, že jej Boh udelil múdrosť. Nakoľko sama kráčala cestou čnosti, stala sa schopnou priviesť na túto cestu aj iných. Dňa 25. 2. 1849 počas svätej omše jej bolo v zjavení Pána a jeho Matky dané na vedomie, že bola od svojho detstva vyvolená stať sa pomocou pre ľudstvo. To bol zážitok milostí osobitného významu pre jej rozhodnutia. Mala iba túto námietku: „*Som taká biedna a nevedomá služobnica.*” Pán jej odpovedal: „*Je to moje dielo. Práve preto, že si nevedomá, chcem cez teba zjaviť svoje milosrdenstvo.*” To je zároveň čiastočným základom vzniku kongregácie.

Sama 20. 12. 1848 podnikla istý krok, ktorým silno prenikla k Pánovi a Božej prozreteľnosti. Zložila viacnásobné sľuby: sľub trvalej čistoty, chudoby, poslušnosti so súhlasom spovedníka farára Reicharda ako poradcu vo veciach svedomia. Nechce sa nikdy sťažovať na vnútorné utrpenie (čo je vo všeobecnosti dobré asketické pravidlo), iba svojmu duchovnému otcovi bude o tom podávať správu a nepreriekne nahlas žiadnu ponosu na svoje telesné utrpenie. To ju urobilo človekom, ktorý sa vie ovládať. V záležitosti svedomia chcela byť úplne otvorená voči farárovi Reichardovi a s inými sa rozprávať len o Bohu a vnútornom živote.

Keď sa odvážila takto zaviazat', musela mať plnú vládu nad sebou, musela byť presvedčená o sile pomáhajúcej Božej milosti. Je to protiklad k predchádzajúcej Alžbetinej úzkostlivosti. Predtým svoju činnosť posudzovala tak, ako by pramenila len z prirodzených pohnútok.

V istej extáze raz videla, ako Katolícka cirkev všestranne rozvíja skutky milosrdenstva, ako sa ujíma núdznych ľudí. Ďalej videla, že napriek tomu je ešte stále veľa chudobných chorých, o ktorých sa nikto nestará. Tu zasiahol podľa plánu Prozreteľnosti svätý Alfonz. Bol veľkým priateľom chudobných. Učil ju pomáhať práve týmto chudobným chorým. To je dôvod, prečo je sv. Alfonz patrónom kongregácie.

Ako to vtedy vyzeralo v Alsasku? Viaceré predchádzajúce roky boli neúrodné, mimoriadne zlá bola zima 1846/1847. Ľud v Alsasku sa živil prevažne zemiakmi. Rodina Dietrichovcov si otvorila v Niederbronne zlieváreň. Zamestnávala veľa robotníkov, ale platili ich veľmi zle, približne jednu marku vtedajšej meny za deň pre muža a okolo 70 pfenigov pre ženu. Títo ľudia boli povinní prísť s celou rodinou, pracovať museli aj deti od 8 do 15 rokov, do školy nechodili a boli odškodnení približne trikrát 80 pfenigami za 14 dní. Celkovo bolo veľa biedy. Následkom drahoty sa rozmáhala žobranie.

Alžbeta Eppingerová a farár Reichard by neboli založili kongregáciu, keby to nespoznali ako Božiu vôľu. Alžbeta mala napomôcť obnoviť tvárnosť zeme. V Písme sa hovorí o tom, že každý človek sa má stať krstom novým človekom. Tam, kde je príkaz lásky známy, kde sa uskutočňuje, príde pravá obnova. Keďže záchrana sveta spočíva v pokornej službe, môže každá sestra priniesť do sveta kúsok obnovy. Kresťanské spoločenstvá vznikli väčšinou z nejakej veľkej núdze. Chudoba, žobranie sa stali v Alsasku pliahou a bičom. V dedinách a na samotách nebolo lekára. Ľudia boli priveľmi chudobní, aby si mohli dovoliť nejakého zavolať. Vtedy bolo v Alsasku a na území horného Rýna veľmi málo nemocníc. Chorí doma boli tiež bez vhodnej opatery. Alžbetu mocne zaujala myšlienka milosrdenstva. Človek, ktorý je plný životnej sily, sa nemôže nečinne prizerať. Vyjde von, hľadá cesty, ako môže iným pomáhať. Chcela sa ujať predovšetkým chudobnej robotníckej vrstvy a opustených chorých. Chcela zbaviť ľudí žiaľu, ktorý na nich spočíval, keď sa v núdzi a chorobe cítili opustení. Nechcela ich iba ošetrovať, ale priniesť im aj jedlo a nápoj, predovšetkým dbať o čistotu, ktorá bola následkom biedy zanedbaná. Alžbeta vedela z vlastnej skúsenosti, čo to znamená byť chorý a opustený. V jej živote bolo zdanlivo všetko náhodné, a predsa to bolo zakomponované do Božieho plánu.

Bola to smelá myšlienka, ktorá zachytila zakladateľku, založiť spoločenstvo sestier, ktoré prevezme ošetrovanie chorých v domácnostiach. Doteraz žili sestry spolu pod zámokou a za bránou. Sv. Vincent z Pauly išiel trochu ďalej, necháva svoje sestry vykonávať ošetrovateľskú starostlivosť v nemocnici, ale tiež ich nenecháva ísť do súkromných domov. Keď je nás viac, rýchlejšie i ľahšie vyriešime aj tú najzložitejšiu úlohu. Jedna sestra dodáva pokoj a útechu druhej. Ibaže v ambulantnej starostlivosti je sestra predsa len sama, musí sa rozhodovať

a najmä konať samostatne. Potrebuje čnosť, vieru a pevnosť. Musí byť ozaj pevná ako skala, aby sa osvedčila.

Pochopiteľne, že samotná myšlienka ešte na založenie kongregácie nestačila. Bolo potrebné získať pre spoločenstvo vhodný dom. Alžbeta nemala nič. Farár Reichard nevladl tiež nič. Vedeli, čo chceli, ale ako to mali uskutočniť? Jej zámer bol zo začiatku značne viazaný na miesto, hoci vo vízii videla rozsah kongregácie. Predbežne myslela na svoje malé rodisko. Farár Reichard bol značne nedoslýchavý, keď mu rozprávala o tejto „domácej otázke.“

V roku 1845 vypukol v stodole jej rodičovského domu požiar. Celý dom bol ohrozený. Jej otec pritom utrpel ťažké popáleniny. Alžbetu vyniesli chorú k rodine Vögelovcov. Uvažovala: „*Snáď môžeme dostať tento dom.*“ Farár Reichard sa k jej zámeru nepridal: „*Nemáme prostriedky.*“ Alžbeta dúfala v ústretovosť vlastníka.

Dňa 21. 5. 1849 dostala pri sv. omši tento pokyn: „*Chod' k môjmu služobníkovi. On musí začať. Dám mu svoju pomoc a milosť!*“ Nato začal farár Reichard konať. Podarilo sa. Informoval biskupa Rassa, ktorý už vedel o plánoch a schválil ich. Koncom apríla 1849 sa oboznámil s návrhom stanov a úloh, ktoré chcela prevziať. Pridal sa ešte jeden gróf. Biskup Räss postupoval opatrne. Nemôže dopredu na všetko prikývnuť. Poukázali mu na Prozreteľnosť, rozprávali o tom, že sa už viaceré kandidátky prihlásili s peniazmi. Teraz, mienil farár Reichard, by snáď bolo možné sa na to poujať.

Z neznámeho francúzskeho zdroja prichádzali pripomienky kritizujúce Alžbetu: vraj je pod vplyvom Zlého, vládne v nej pýcha a nevedomosť, správa sa ako prorokyňa. Keď sa všetko rozbehlo, vyjadril sa biskup z La Rochell proti Alžbete. Biskup Räss neprechádzal ponad pripomienky nevšímavo, ako prvého informoval farára Reicharda. Ten napísal svoju mienku o Alžbete formou jemnej, dlhej správy. Nikdy nemôže súhlasiť, že by v nej vládol zlý duch. Vídava ju vždy milú a ochotnú voči ľuďom a plnú takej lásky k Spasiteľovi, ktorú musí označiť ako pravú. Má dobrý vplyv na iných, to predsa nemôže pripísať Zlému. Jej rozprávanie nesie nádyh zbožnosti. „*Chcel by som naozaj povedať, má v sebe niečo z nášho Vykupiteľa*“. Je všetko iné než prorokyňa. Farár Reichard priznal, že na ňu musel vždy naliehať, aby vyslovila budúce veci. Nechcela sa vyvyšovať. „*Je sama poslušnosť. Vždy som bdel nad tým, aby sa u nej nemohlo prejaviť niečo zo samolúbosti*“.

Zakladateľka mala aj vtedy, keď už začala svoje dielo, ešte vždy veľa obáv. Na prvý pohľad vyznievalo všetko pochabo. Ako mala ona, ktorá bola posledné tri roky stále chorá a nemala žiadne ďalšie vzdelanie, založiť a viesť rehoľnú spoločnosť? Pán ju opäť upokojil, keď jej ukázal úlohy kongregácie. Cirkevné spoločenstvá vyrastali v jej čase, udržali sa prirodzene ďalšie storočia, pretože ich spoločnosť neustále i naliehavo potrebovala. Biskup Räss zo Štrasburgu sa zúčastnil na vytváraní štatútu a pravidiel. Keď už dielo vznikalo, farár Reichard sa vyjadril, že nikdy nedbal na varovania a o Alžbete Eppingerovej nikdy nepochyboval. Farár Reichard nepísal list biskupovi osobne, lebo sa obával, že jeho francúzština nie je dosť dobrá pre verejnosť. Napísal mu ho istý profesor z kňazského seminára. K predchádzajúcemu citátu z farárovej korešpondencie uvedme ešte niekoľko viet: „*Jej poslušnosť je doko-nalá. Vykondva ju s takou vernosťou, akú môže prejavovať iba dieťa voči rodičom.*“ (Myslel tým poslušnosť voči nemu.) Keby len všetci farníci svojho pána farára, všetci kňazi svojho biskupa, všetci katolíci takto poslúchali, to by bolo! Všima si všetky čnosti. Priznáva, že je schopná nezdravej sebalásky, márnivej samolúbosti, všetkých chýb, ktoré sa u ľudí môžu vyskytnúť. Môže len dúfať v Božie

milosrdenstvo cez Ježiša Krista. Farár Reichard ju poznal najlepšie; vedel o jej láske ku Kristovi, že všetko utrpenie zjednocovala s Pánovým zmýšľaním, vedel o jej zbožnosti dieťaťa voči Márii, o jej dokonalej poslušnosti voči Cirkvi a jej služobníkom, že nechcela byť svojvoľná, že dokonale dôverovala v Božie milosrdenstvo. Táto dôvera je to, čo z nej rozpráva. Biskup Räss dal teda schválenie k začatiu diela. Dňa 15. júla 1849 odovzdal farár Reichard zakladateľke postulantské šaty pozostávajúce z hnedých šiat, čiernej peleríny, bieleho obvinu okolo krku a malého okrúhleho čepčka. Do konca tohto mesiaca sa zakladateľka utiahla na exercície. V tom čase povstalo veľa z duchovnej stavby kongregácie. Zakladateľka diktovala svoje myšlienky a konzultovala ich s farárom Reichardom. „*Sestry majú pri všetkých dobročinných dielach hľadať iba Božie zaľúbenie, pripodobňovať sa Srdcu Ježišovmu a Máriinmu. Majú sa snažiť slúžiť Ježišovi Kristovi, svojmu Pánovi, v osobe chorého a určujúce pre nich má byť Kristovo zmýšľanie, jeho úmysel. Preto majú sestry často rozjímať o Pánovom utrpení, získať vysokú mienku o hodnote duše a veľa sa modliť za obrátenie hriešnikov.*“

Stavba domu

Dom Ignáca Vögela, do ktorého sa zakladateľka nasťahovala s piatimi postulantskymi, patrila najprv rappoltsweilerským sestrám. Farár Reichard k nemu dokúpil záhradu. Odvážil sa na veľa a urobil veľké dlhy, okolo 19 253 frankov, čo bola obrovská suma. Ale zakladatelia dúfali, že ľudia, ktorí prídu neskôr, prinesú so sebou trochu majetku.

Dňa 28. augusta 1849 sa presťahovala zakladateľka z rodičovského domu do tohto nového bytu. Pozoruhodné bolo, že jej choroba v posledných troch dňoch stále ustupovala. Nemusela ležať a mohla tak od samého začiatku robiť, čo jej ako vedúcej domu prináležalo. Farár Reichard sa postaral o izbu, z ktorej bolo vidno do kaplnky, pristavenej k domu pre prípad, že by pre chorobu nemohla vyjsť z izby. Ináč bolo všetko veľmi chudobné, jednoduché, podarované. Dňa 7. septembra farár Reichard posvätil dom. Počas vysviacky mal jeho priateľ povzbudzujúci príhovor k budúcim sestrám.

V tom čase bol zaujímavý pohľad do vnútra Alžbety Eppingerovej. Sama sebe povedala, že toto podnikanie pri jej nestabilnom zdravotnom stave a nedostatku najnevyhnutnejších prostriedkov je bláznovstvom. Hneď v prvý večer pocítila, čo znamená chudoba, pretože nemali nič na jedenie. So svojou núdzou sa zdôverila seminaristovi Kleinovi, ktorý sa neskôr stal kňazom. Jeho dobrá matka dala, čo bolo nutné teraz, i do ďalších dní. Od začiatku tu bola odvážna dôvera v Boha. Nestavala na ničom inom. Pozoruhodné je, že dielam s takým skromným základom sa darí, zatiaľ čo podnikania založené na množstve majetkov často zlyhávajú. Alžbeta mala veľa obáv. Počas prvých dní v „kláštore“ ju ovládol strach podobný tomu, ktorý cítila pred prvým svätým prijímaním. „*Neboj sa, práve tak je to dobré, čoskoro pomôžem tomuto domu,*“ utešoval ju Pán.

Na prvých poučeníach, ktoré dala postulantskym, bolo čosi pozoruhodné. Porozprávala im časť zo života sv. Terézie Avilskej. „*Začínajme tiež takto, že o sebe nebudeme zmýšľať vysoko. Je to vlastne samozrejmé keď začíname také malé a biedne.*“ Nabádala k vzájomnej láske, k vylúčeniu akejkoľvek antipatie. Keď sa vynárajú ťažkosti, treba prísť k nej a požiadať o pomoc.

Dňa 10. 9. 1849 sa uskutočnila obliečka zakladateľky za prítomnosti farára Reicharda. Dostala meno a bola farárom Reichardom, ktorý zastupoval biskupa, ustanovená za predstavenú novej

spoločnosti. Odtiaľ sa volala Matka Alfonza Mária. Šaty si sama vybrala a nechala vyhotoviť tak, ako to videla v jednej vízii.

Otázky pri obliečke boli v podstate tie isté, ako pri dnešnom obrade, len podrobnejšie. Niektoré z nich: „*Si ochotná cvičiť sa v čnostiach?*” „*Túžim celým srdcom po tom, aby som odumrela svetu a žila svätým životom, skutkami primeranými životu Ježiša Krista, ktorý nás miloval a vydal seba samého za nás.*” Na otázku, či v úlohách spoločnosti, ktoré zatiaľ zobrazuje, chce slúžiť chudobným a chorým, znela odpoveď: „*To je moja pevná vôľa, splňať ich. Dňom i nocou, to je môj úmysel, slúžiť chudobným i chorým a pomáhať im. Tak sa chcem pokúsiť dostať k dokonalosti duchovného stavu. Dúfam pritom v ochranu Božích svätých a v Božie milosrdenstvo. On bude stáť vždy pri mne a vypočuje moje prosby.*“ Potom nasledovalo požehnanie a odovzdanie šiat. Prečo si zakladateľka priala meno Alfonza? V zjaveniach videla Pána, Božiu Matku a častejšie počula rozprávať svätého Alfonza, zakladateľa rehole. Dostala od neho ponaučenia o spoločensťve. Aj sv. Alfonz slúžil chudobným, jednoduchým ľuďom. Pri výbere mena pre kongregáciu sa prejavil aj vzťah k redemptoristom: „*Dcéry Božského Vykupiteľa.*”

V deň obliečky bola hlboko dojatá. Bola láskavá, sústredená, jej postoj bol veľmi dôstojný. Musíme uvážiť, že človek bez vyššieho vzdelania si uvedomuje veľkú úlohu a z lásky k Božej vôli ide na vec. To je naplnené milosťou. Biskup Räss ju nazýva „*privilegovaná, Bohom uprednostnená duša*”.

Teraz by bolo bývalo pekné, keby ten nával cudzincov prestal. Snáď zdržiaval trochu týchto mladých ľudí. Na druhej strane sa iste tešili, že ich matka mohla konať tak veľa dobrého. Čoskoro po obliečke prišiel k nej istý kňaz. Po rozhovore si pomyslel: „*Táto mi povedala všetko, čo ináč o mne nikto neve-del.*” Vstúpil do seba a zmenil sa. Istej matke, ktorej dieťa bolo v smrteľnom nebezpečenstve, smela na Boží rozkaz povedať, že dieťa bude zachránené a jeho záchrana bude zázračná. Istému farárovi, ktorému farníci veľmi ubližovali, povedala: „*Pán farár, aký ste šťastný!*“ „*Nie, ja a šťastný?*” „*Predsa ste ten najšťastnejší človek, vskutku.*” Potom mu vysvetlila, že tí úbohí ľudia, ktorým on pred nejakým časom pomohol, sa modlia za neho, koľko je len možné. Zaujímavé, ako táto žena vedela nazrieť do ľudí. V tom bola milosť. Zakladateľke netreba nič pridávať. Mal som vždy obavu a nezbavím sa jej, že jej bolo veľa pripísané. To veľké, pravé a silné je tu. Netreba z nej robiť nič iné.

„Kláštórik” v Niederbronne bol teda akýsi Karmel, čo sa týka chudoby. Musel sa ešte rozvíjať. Pozrime sa na samotnú zakladateľku. Bola obklopená svojimi mladými ľuďmi. Okruh bol najprv malý, ale stále rástol. Do januára 1850 malo spoločenstvo 24 členov. Mala starosti a ešte viac obavy, či to zvládne. Doteraz ešte nikdy nebola mimo domova, nemala ani žiadnych zvláštnych priaznivcov, odhliadnuc od biskupa Rässsa. Ako to u ľudí býva, na začiatku mali záujem, ale potom si povedali: „*Čakajme, čo z toho bude.*” Od priemerných ľudí nesmieme očakávať priveľa. Preto je aj bláznovstvom robiť dobro kvôli ľuďom. Iba duch, nadprirodzené zmýšľanie prepožičia dielam silu. Matka Alfonza Mária hľadala útechu v modlitbe. Bola vždy nanovo uistená Pánom, že sa nemá obávať, on je s ňou. V deň sv. Terézie 1849 zakúsila Ježišovu lásku ako nikdy predtým. Sv. Terézia Avilská pokladala vždy za čosi veľké, viac rozumieť Kristovej láske, zažiť ju. Nebolo to poznanie z kníh, ale z rozjímania, uvažovania, z pôsobenia milosti. Pán jej dal ešte napomenutie pre jej činnosť: „*Buď vždy mierna a láskavá! Nepravosť však nenechaj tak! Tvoje napomenutia nech sú viac prosbou ako výčitkou! Buď vážna a dôstojná! Stráž mlčanie! Rozprávaj menej! Vyprosuj si odo mňa, čo máš povedať! Pomôžem ti svojou milosťou. Hovor veľa o hodnote duše!*“ Je v tom veľa pedagogickej múdrosti. Kto je taký a takto naozaj

koná, niečo dosiahne. V tom čase sa snažila o rast v dôvere, v jednoduchosti. Jej vnútorný pokoj bol stále hlbší. V modlitbe prežila veľa radosti z Boha. Samozrejme, že svojim sestram rozprávala veľa o sebazaprení. Bolo to pri veľkej jednoduchosti a chudobe. Veľa im hovorila aj o oddanosti Pánovi, ktorá má vychádzať z vôle, má byť premyslená a chcená, prerozjímaná a potom vykonaná. Rada im rozprávala aj o poslušnosti, o vnútornej pokore a pestovaní uzobrania. Istý čas bola v dome na všetko sama: bola predstavenou, magistrou, aj sama všetko spravovala. Nemohlo to takto zostať dlho.

Dňa 25. 9. 1849 prišlo deväť a 21. 11. 1849 jedenásť nových postulantiok. Dňa 27. decembra 1849 sa uskutočnila obliečka. Hore uvedené texty sa používali do roku 1871.

Na tento rok 1849 pripadli prvé služby, ako je zachytené v prvej výročnej správe. Prirodzene je toho ešte málo: 15. 10. 1849 večer prosili Matku Alfonzu Máriu k istej žene, ktorej sa blížil pôrod. Matka Alfonza Mária tam poslala dve postulanky a neskôr prišla aj osobne. Žena bola chudobná a ležala v biede. Neskôr navštívila zakladateľka túto ženu častejšie, aby pôsobila na ňu a jej správanie. Dňa 28. 10. prosila istá protestantka o pomoc pre svojho ťažko chorého muža. Odteraz boli chorí ošetrovaní bez rozdielu náboženstva. Dom tohto chorého muža, ktorý bol v zlom stave, sa nachádzal ďaleko. Susedia protestanti žasli nad tým, ako si táto žena v rehoľnom rúchu počínala a ako pomáhala. Tento muž bol ošetrovaný do 26. 11. 1849, kedy zomrel dobrou smrťou. Matka Alfonza Mária bola pri ňom, pripravovala ho, modlila sa s ním a dosiahla, že zomrel úplne pokojne. Vtedy sa začali prvé nočné bdenia v kongregácii. Tieto činnosti boli prvými poslami toho všetkého, čo sa počas 100 rokov urobilo pre chorých, núdznych a utláčaných s ohľaduplnosťou, láskou, dobrotou, ochotou k obeti a múdrosťou.

Dňa 28. 10. 1849 sa zakladateľka rozhodla ešte pre ďalšie dielo: zhromaždiť chudobné deti z Niederbronnu, z okolitých samôt a dedín, ktoré prichádzali do Niederbronnu do školy, poskytnúť im príbytok a jedlo. Bola to prvá školská družina. Pán jej povedal, že práve pre túto starostlivosť o malých obsiahne osobitné požehnanie pre svoje spoločenstvo.

Dňa 17. 12. 1849 zavolali Alžbetu k neznámej chorej, chudobnej slúžke. S pomocou farára Reicharda prenajala istý dom v Niederbronne, kde ošetrovala túto chorú a neskôr iných. Táto prvá slúžka zomrela po ôsmich dňoch.

Pribudli aj ďalšie činnosti, ktoré odporúčal Pán: neprestajná modlitba za hriešnikov, za ľudí v nebezpečenstve hriechu a za umierajúcich.

Čakalo sa na dobro, ktoré sa smelo a mohlo robiť. V tom čase sa udomácnil zvyk modlitby svätého ruženca. Pred a po vychádzaní z domu chodievali sestry do kaplnky, aby vykonali svoju vďaku a spytovali si svedomie o tom, čo všetko bolo a nebolo správne a napokon, aby ešte prosili o pomoc v povolání pre druhú polovicu dňa. Keď sa zakladateľka vracala zo svojej prvej pracovnej vychádzky, bolo v dome práve večerné požehnanie a tak vstúpila do kaplnky. Z jedného zážitku povstal teda tento zvyk!

Biskup Räss sa aj naďalej intenzívne o všetko zaujímal. Farár Reichard ho pravidelne informoval. Po začatí diela napísal biskup Räss: „*Správy o prvých dňoch existencie kláštora ma veľmi potešili. Velebím Božiu prozreteľnosť, ktorá všetko otcovsky zobrala pod svoju ochranu. Myslím, že v budúcom roku budem môcť byť očitým svedkom tejto snahy po čnostiach, pokore a zbožnosti sestier.*“ Farár Reichard odovzdal v roku 1850 úsudok o týchto nových mladých sestrah, ktorý znie takmer hrdo: „*Sú naplnené takým zbožným Božím Duchom, že tohto ducha možno porovnať s tou nábožnosťou, ktorá sa už oddávna v tomto stave cvičila.*“ Musíme myslieť

na to, že začiatok je začiatok. Vtedy je všetko pohyblivejšie, silnejšie, rozhodnejšie. Vplyv, ktorý mala Matka Alfonza Mária, bol veľký. Bola tam srdečnosť a pravosť.

Dňa 2. 1. 1850 bol veľký sviatok skladania sľubov Matky zakladateľky. V ten deň bola naplnená vďakou voči Pánovi, modlila sa dlho do noci pred obrazom Božej Matky, prosila o múdrosť a rozumnosť a o také materské srdce, aké mala ona. Povedala Pánovi, že všetko má byť naozaj len k sláve jeho mena: „*Nech je ďaleko odo mňa, aby som hľadala poctu od ľudí alebo márnivú úctu. Chcem iba tvoju slávu, len spásu duší.*”

Zo sestier, ktoré boli oblečené 27. decembra 1849, bola vybraná asistentka a magistra novícok, lebo sa predpokladal rýchly rozvoj kongregácie. Vtedy bol zavedený istý spôsob výučby za stolom, aby sa sestry učili správne čítať, rozprávať a ako majú zaobchádzať s ľuďmi. Od začiatku bolo jasné, že sestry musia čítať, niečo reprodukovat', spracovať a komunikovať medzi sebou. To bolo pre nich obohacujúce. Z tohto obdobia čítame v životopise zakladateľky jednu veľmi významnú zásadu: „*Celou našou starosťou má byť to, aby sme vonkajším mlčaním vytvorili v sebe vnútorný pokoj, a tak neprekážali Bohu pokoja prebývajúcemu v našom strede, aby mohol pôsobiť v našej duši.*“ Veľmi jej záležalo, aby si zachovala pokoj v duši napriek všetkým starostiam a aby jej postulanky boli deťmi pokoja. Vonkajšie mlčanie pokladala za prostriedok k dosiahnutiu tohoto cieľa. Priveľa rozprávania znepokojuje, narúša pokoj. Ak sa mlčanie rozvíja a tam kde sa mlčí, človek sa vie ovládať a mlčanie slúži jeho pokoji. Skutočne sa buduje a môže sa niečo ďalej budovať len v duši, v ktorej je veľa pokoja. Kde je nedostatok pokoja – pochopiteľne pokoj nemôže byť dokonalý – tam niet predpokladu pre účinkovanie Boha v duši, pre pokojné plnenie povinností a dobré zaobchádzanie s ľuďmi. Človek bez vlastného pokoja nenechá ani iných na pokoji. Hašteriví ľudia v spoločenstve svojím hádaním sa a vyvolávaním nepokoja dokazujú vlastný vnútorný nepokoj. Také bolo začiatkové zmýšľanie a duch zakladateľky.

Ešte jedna črta zo života otca Eppingera: Dovolil sestram, aby si brali zemiaky z jeho poľa. Jedného dňa však povedal: „*Ale, Betka, nateraz stačí, lebo neostane dost' pre nás.*” Utešovala ho: „*Ach, otec, pre vás to stačí.*” Ako je to s tým zázračným, neviem momentálne posúdiť. Ale môžem si pomyslieť, že Boh pre jej hlbokú zbožnosť a nevinnosť mohol vždy spôsobiť niečo, čo hraničilo so zázračným.

6. Život a činnosť

Nakoľko sa dá, priblížme si všedný deň v období rokov 1850 – 1852. Skutočnosťou je, že Matka Alfonza Mária bola vždy chorľavá. Jej život ukazuje, že aj človek, ktorý nie je celkom zdravý, môže veľa urobiť a plniť veľké úlohy. Životná sila a zdravie nie sú to isté. Človek môže mať dostatok zdravia, a predsa veľmi málo životnej sily. Životná sila je sila vôle, priebornosť odhodlať sa k niečomu, vytrvať v tom, vydržať určité napätie, húževnato sledovať svoj cieľ. Matka Alfonza Mária bola bohatá na životnú silu. Udáva sa, že viac neužila žiadne lieky a nenechala sa viac ošetriť lekárom. Je to príkladné? Pre nás sestry platí, že sa riadime podľa mienky predstavených, ktorí v tomto ohľade majú dostatok skúseností a môžu dobre radiť. Húževnatosť, vôľa Matky Alfonzy Márie je napriek slabému zdraviu nasledoviahodná. To veľké v živote ľudí nie je vytvorené skrz tých, ktorí disponujú najlepším zdravím. Pápež Benedikt XV. – navonok nenápadný človek, zjav úplnej telesnej slabosti, a predsa prestál ťažké roky 1914 – 1922. Pán vyslovil zakladateľke prianie, aby sa nikdy nesťažovala na utrpenie

a úlohy, ktoré jej v živote prideli. Žiadal veľkodušnosť: „*Mlč, trp!*” A k tomu ešte: „*Modli sa!*” Ľudia, ktorí to takto zachovávajú, znamenajú mnoho pre iných. Iste sa smie iným rozprávať o tom, čo bolí, predsa však v živote sa bude musieť znášať mnoho bez žalôb, bez slova. Vo večnosti musí byť pekné, keď vyjde najavo, že niekto všetko znášal a nenechal iným nič spozorovať. To sú prekvapenia! O takéto sa máme snažiť. Zdravotný stav jej dovoľoval jesť len málo. Toto umŕtvovanie mala prijať a s nikým o tom viac nehovoriť, povedal jej Pán. Nemalo to byť žiadnou prekážkou pre jej náboženský život milosti. Prirodzené a nadprirodzené u ľudí veľmi úzko súvisí. Choroba môže milosť zadržať. Môže to byť ale aj opačne, pri správnom zmýšľaní, pri zdravom duchovnom zmýšľaní.

Počas všedných dní bojovala opakovane s touto myšlienkou: Nesvedčí mi toto miesto. Vzpierala sa často povinnostiam, ktoré teraz mala. Páči sa nám na človeku, keď nehľadá seba, nechce popredné miesto, ale radšej by bol vzadu, radšej by poslúchal a nechal sa viesť, než iným rozkazoval.

Aj tu ju Pán poučil, že má byť vernou, nakoľko je povolaná. Roku 1850/51 prišiel k nej americký biskup z Buffala. Zdržal sa pri nej dlho. Na druhý deň mal v štrasburskej katedrále žobravú kázeň (pozn. prekladateľa: kázeň, v ktorej prosil o almužnu). Svoj úspech pripísal z veľkej časti jej modlitbe. „*Ona je dobrý kazateľ.*” Človek, ktorý je blízky Bohu, verný Kristovi, radostne veriaci a vierou naplnený, je kazateľom pre iných a káže omnoho viac, ako najlepší rečníci z kazateľnice. Život presvedčí. Príklady priťahujú, slová iba poučujú.

Radi by sme boli pri jej príhovoroch. Napísalo sa o nich dosť veľa, ale nie veľmi dobre, lebo to bolo písané iba popamäti. Zaujímavá je poznámka, s akou samozrejmosťou učila sestry praktické veci. Prejavila takú životnú múdrosť, až sa tomu človek čuduje. „*Nechceme sa nechať oklamať. Chceme robiť dobro tým, ktorých poznáme. Tí, ktorých nepoznáme, musia preukázať totožnosť, pretože ináč pre nich nemôžeme nič zvlášťne urobiť.*” Je to správne? Do „kláštoríka” prišla žena s hrubo ovinutým ramenom, údajne popálená. Vrátnička bola ochotná jej niečo dať, ale najskôr návštevu ohlásila. Matka váhala a išla na vrátnicu. Tú ženu nepoznala. Žiadala, aby jej postihnuté rameno ukázala, aby vedela, ako pomôcť. Žena sa vzpierala. Zakladateľka ale nepopustila. Ramenu nič nechýbalo. Neznáma žena chcela podvodom niečo získať. Odvtedy Matka Alfonza hovorievala: „*Nedáme sa oklamať!*”

Aj sv. Vincent de Paul sa snažil vo svojej dobročinnosti podvodníkov vylúčiť. Diela sv. Vincenta akoby povstali náhodne. Bol farárom na jednom mieste. Prichádzali k nemu tí, ktorí hľadali pomoc. Prosil z kazateľnice o podporu, a dostal viac, ako očakával. Ustanovil ľudí, ktorí tieto dary budú spravodlivo rozdeľovať, zvlášť ostýchavým chudobným z ulice. Takto sa každé charitatívne spoločenstvo muselo spočiatku namáhať a pýtať sa, ako sa to má správne robiť. Pri najlepšej vôli sa vždy vyskytlo, že človek bol oklamáný. Deti tohto sveta sú svojím spôsobom múdre. Dobro, čo chce človek urobiť, platí aj vtedy, keď ho príjemca nie je hodný.

Medzitým sa po okolí rozprávalo, že v „kláštoríku” vládne núdza. Nato prišiel jedného večera povoz z Batzendorfu, vzdialeného 15 km od Niederbronnu a doviezol sestrám potraviny. Bola to naozaj prekvapujúca pozornosť Božej prozreteľnosti.

Počet obyvateľov tohto malého domu vzrástol na 60 osôb. Bolo naozaj málo priestoru, muselo sa teda stavať. To vedie k úvahe: Aký vzťah má zakladateľka k sv. Jozefovi? Dosiaľ, počínajúc rokmi 1948/49 boli patrónmi sv. Alfonz a sv. Terézia Avilská. Tá bola pre zakladateľku príkladom horlivosti, húževnatosti a modlitby. Teraz mal pribudnúť ako nový patrón sv. Jozef.

Stavebné plány dostal na posúdenie biskup Räss. Pochopiteľne, že sa pýtal na prostriedky. Farár Reichard mu podal presnú správu o stave financií. Čo sa dosiaľ získalo, domček a záhrada, bolo zaplatené. Vo vnútri kláštora sa mnoho obnovilo. Napriek tomu sa v pokladni nachádzalo ešte 3000 frankov. Možno s týmto obnosom ďalej stavať? Teraz zasiahol sv. Jozef. Správa hovorí: Zakladateľka sa modlila k sv. Alfonzovi v záležitosti stavby. Svätý Alfonz jej 24. 3. 1850 povedal: „*Patrónom kongregácie je sv. Jozef, nie tí doterajší. Obidve vlastnosti, ktoré charakterizujú sv. Jozefa, jeho chudoba a pokora, majú byť trvalo charakteristickými znakmi tohto spoločenstva, majú vládnuť v tomto dome a cez neho ďalej.*” Môžeme povedať, že sa sv. Jozef teraz ukázal vďačný za takéto prijatie a priniesol peniaze pre ďalšiu stavbu. Dňa 23. 4. prišiel opäť ktsi k farárovi Reichardovi s 8 000 frankmi pre nový kláštor. Zakrátko prišlo 30 000 frankov. Celkovo bolo pre novostavbu potrebných 41 700 frankov. „Kláštork“ zostal vtedy stát. Roku 1930 bol, žiaľ, zbúraný. Kostol bol postavený neskôr. Počet sestier tak mohol stále narastať. Priestory tu boli a prírastok bol čoraz väčší.

V tom čase došlo k nedorozumeniu s biskupom, ktorý 8. apríla 1850 povedal: „*Pomaly! Ľudí ešte neposielajte von!*“ Nedá sa zistiť, kedy skladali sestry prvej obliečky sľuby. Napriek upozorneniu biskupa sa už v apríli začalo s rozposielaním sestier. Mali si ešte osvojiť život v spoločenstve, mali byť ešte viac vyškolené. Vtedy ešte neexistovali požiadavky štátu na vzdelanie v ošetrovatelstve. Napriek tomu museli sestry absolvovať základnú inštruktáž. Zakladateľka mala trochu skúseností, keďže už skôr v treťom ráde vykonávala v Niederbronne ošetrovatel'skú činnosť. Prvé štyri sestry prišli cez sprostredkovanie tamojšieho pána farára do dediny Reichshofen. Dedinka je 3 až 4 km vzdialená od Niederbronn. Potom bolo založených asi 6 domov, medzi nimi jeden v Brumathe na úpätí vrchu Odilienberg. Hodnotenia, ktoré prichádzali o rozposlaných sestrách z obcí, boli mimoriadne priaznivé. Bol to výslovne sviatok, kázeň, ako v nedeľu, keď prišla zakladateľka na návštevu sestier do príslušnej obce. Tá žena mala naozaj niečo v sebe, kázala bez slov, zaháňala zlo a podporovala dobro v iných. Vnútorne príprava prichádzajúcich sestier na poslanie bola veľmi rýchla.

Vtedy sa zakladateľka dostala do konfliktu s biskupom Rässom. Musela však ustúpiť. Prial si spoločenstvo sestier v Marienthale. Bol tam kláštor pre starých kňazov, pustovníkov, ktorých mali sestry ošetrovať. Hneď nato chcel biskup sestry pre malý seminár a kolégium v Štrasburgu. Zakladateľka povedala, že nakoľko sa ona tomu rozumie, kongregácia tu nie je na to. Mala takú odvalu! Räss premýšľal, ale potom predsa zotrval pri svojej požiadavke.

Úsilie prvých sestier si zaslúži určitú pozornosť. V každom prípade boli novozaložené spoločenstvá veľmi uznávané starostami príslušných obcí. Jeden z nich napísal o sestrách, ktoré boli dva a pol roka činné na istom mieste: „*Koľko dobrého sestry urobili. Môžeme si len priať, aby také rehoľné spoločenstvá priniesli vo všetkých obciach obnovu, aby spájali chudobných i bohatých a stali sa zakladateľmi pokoja v spoločnosti.*”

Sestry domu blízko Štrasburgu prišli do konfliktu s istou „mystičkou“. Bola to žena, ktorá sa robila dôležitá svojimi údajnými víziami a zjaveniami. Zakladateľka povedala: „*Chráňte sa mimoriadnych vecí.*” Ona sama vždy v takýchto žila. Chápala ale, že v spoločenstve to nesmie byť každodenná záležitosť. Sv. Ignác z Loyoly potreboval pre slúženie sv. omše v nejakom skrytom priestore poldruha hodiny. Svojim kňazom ale prikázal, že nikto k tomu nesmie potrebovať viac ako pol hodiny, aby neznepokojil ľudí a nebol nápadný. On sám nemohol za to, že počas sv. omše sa dostal do extázy, mal vízie a obdržal od Boha odpovede na otázky ohľadom jeho rehoľného spoločenstva.

Jedno z najlepších svedectiev o sestrách z tamojších čias pochádzalo od pána farára zo Štrasburgu, kde sestry čoskoro prevzali dom. Farár štrasburskej katedrály píše: „*Sú celou dušou pripravené, konať dobro. Ich služba je nezištná, spoločná všetkým. Vykonávajú všetky skutky telesného a duchovného milosrdenstva. Verejnost im dôveruje.*” Osobitne ešte pochválil, že sa ujímajú mnohých mladých ľudí, zhromažďujú ich, živia, odievajú a sú osobitne ustarostené o chudobné rodiny. Dôležité bolo, že v nich nachádzali podporu a pomoc. „*Prvou almužnou je činná láska.*” To je pekne vyjadrené.

Zakladanie domov viedlo opäť k ďalším prírastkom, preto bolo nutné, aby sa slávnosti obliečky a skladania sľubov uskutočnili vo farskom kostole, namiesto „kláštora”. Obyvatelia Niederbronnu sa ich zúčastňovali vo veľkom počte. Obliečkovej slávnosti v deň sv. Alfonza 2. augusta 1851 sa zúčastnil biskup Räss. Zostal potom štyri dni v meste. Chcel okrem iného vidieť zakladateľku zblízka a upresniť si svoje doterajšie dojmy. Nechcel sa spoliehať iba na správy, ktoré dostával od farára Reicharda a z iných strán.

Nuž, uvažovalo sa o stavbe iného kostola, ktorý je dodnes v Niederbronne. V januári 1851 bol položený základný kameň. Neznámi dobrodinci darovali veľa peňazí. Hlásil sa ktosi, že sa chce rozprávať s Matkou Alfonzou Máriou, nepovedal ani svoje meno a dal jej 1000 fr. Neskôr sa opäť ohlásil a znovu poslal 1 000 fr.

7. Osobitne dôležité pre život zakladateľky

Biskup Räss podal správu do Ríma o udalostiach v Niederbronne a zvlášť aj o početných návštevách Matky Alfonzy Márie, o jej víziách a extázach. Dostal príkaz od kardinála Antonelliho vykonať prísnu kontrolu. Kardinál sa poza-stavil nad početnými návštevami a nad tým, že sa v tlači objavili dva malé zväzky bez cirkevného schválenia. Aj Räss o tom informoval farára Reicharda a naznačil mu, aby Matka Alfonza Mária prišla k nemu do Štrasburgu, aby si tam sama vykonala exercície. Bez obáv a strachu hneď oznámila, že je pripravená. Dňa 30. 1. 1851 odišla do označeného kláštora. Biskup Räss ju zdržal dva týždne a rozprával s ňou denne niekoľko hodín o náboženských otázkach a o otázkach týkajúcich sa rehoľného života, o celom jej vnútornom živote, zvlášť o víziách. Týchto 14 dní poskytlo biskupovi možnosť vytvoriť si obsiahlejší a pevnejší úsudok. Keď ju prepustil, napísal farárovi Reichardovi, že nadobudol priaznivú mienku a vyplnil želanie pápeža i Cirkvi. Podal o tom správu biskupovi Weissovi zo Speyeru: „*Vo svojej odvahe, horlivosti a pôsobení neodporuje ničomu, čo vyžaduje doba.*” To je pozoruhodná veta. Biskup Räss bol toho názoru, že človek nemá byť úzkoprsý, keď preberie nejakú úlohu. Myslel tým svoje semináre? Tým chcel všetko trochu rozšíriť a pozdvihnúť. Overovanie, ktoré urobil biskup Räss v Niederbronne a potom v Štrasburgu, znamená pre nás veľa. Cirkev sa musí správať preverujúco, keď sa v ľudskom živote javia mimoriadne veci ako vízie, extázy, prejavy, kde je všetko také plné milosti. Človek sám pokiaľ len môže, musí preverovať, či je to pravé. Nie je totiž iba Boží Duch, ale aj zlý duch, čo dokázalo pozoruhodné stretnutie s istou „mystičkou”. Tvrdila, že má tiež vízie, ale bola odhalená a všetko sa od nej s odporom odvracalo, zatiaľ čo rešpekt Matky Márie Alfonzy jej víziami stále stúpala. U nej pôsobil Boží Duch, odtiaľ jej poslušnosť a podriadenosť požiadavkám Cirkvi. Preto si aj určila sv. Jozefa, muža poslušnosti a chudoby, za patróna kongregácie. Áno, dokonca za hlavného. Tým, že sa zakladateľka bez váhania podriadila požiadavkám Cirkvi, otvorili sa nové vyhliadky pre kongregáciu. Boh požehnal tieto 14 dňové exercície a zakladateľka

prijala v nich nové svetlo pre vedenie spoločenstva. Biskup Räss bol už vždy plný chvály pre kongregáciu: „*Jej duch je znamenitý*“, napísal biskupovi Weissovi zo Speyeru.

Vo vtedajšej dobe bola činnosť sestier veľmi oceňovaná, zvlášť to, že vytvárali rovnosť medzi stavmi, že sa ujímali chudobných i bohatých. Malo to blahodarný účinok. Sestry sa chceli ujímať aj bohatých nie preto, že by očakávali od nich pomoc pre chudobných, ale preto, že bohatí chorí sú často najopustenejší práve vtedy, keď prichádza smrť.

Láska k tým najmenším, najopustenejším, najbiednejším bola vždy osobitnou prioritou zakladateľky. Túto lásku si zachovala po celý život.

Pri kladení základného kameňa kostola roku 1850 otec Lienhard kázal asi 100 prítomným robotníkom, ktorým bola podávaná aj strava. Rozprával im o rovnosti medzi stavmi, keďže sa sestry ujímali všetkých rovnako. To upokojilo robotníkov, pretože pomáhali aj bohatým k ich dobru.

Veľký priateľ a dobrodinca kongregácie biskup Räss sa narodil v Alsasku. Roku 1842 sa stal biskupom v Štrasburgu. Po dlhom čase sa dostal na tento úrad niekto z vlastnej diecézy. Svoj rešpekt voči Matke Alfonze Márii už nikdy nezmenil. Tejto uprednostnenej duši odporúčal záležitosti svojej diecézy. Jej spoločenstvo nazýval svojím spoločenstvom.

Zakladateľka mala aj iných priaznivcov. Mala však aj trpkých nepriateľov. Dobrými priateľmi boli traja synovia jej bývalého učiteľa Flecka. Títo boli úplne presvedčení o pravosti jej čnosti a vnútorného života. Dosiahli veľmi vysoké miesta: jeden sa stal profesorom, jeden biskupom v Metz a jeden jezuitom.

Jedného dňa prišiel pán Sissey. Poslal ho páter Eimar, tiež rehoľný zakladateľ. V jeho mene mal rozprávať so zakladateľkou o jeho diele svätenia nedele vo Francúzsku, ktoré potom pomohla podporovať. Svätý Otec mu povedal, po tom, čo mu predložil svoje plány, že má s tým hneď začať a ne strácať čas. To platí vždy, nie iba v náboženskej oblasti: Kde je dobro, nájde svoj ohlas, ale aj odpor. O čo väčšie je dielo, o to viac bude aj toho.

8. Skúsenosti pri rozšírení kongregácie

Aké skúsenosti sa získali v treťom a štvrtom roku trvania kongregácie 1852 – 1853?

Najprv pohľad na zakladateľku samotnú: Nikdy nebola celkom bez telesných bolestí. Opakovane trpela vnútornou neistotou o svojom postavení. Pýtala sa, či jej rozhodnutia sú správne. Pravdaže, tá neistota nebola taká silná, ako v mladosti. Napriek tomu sa nepoddala a bola vždy rovnaká. To sú dve vzácne vlastnosti. Človek nedosiahne nič, ak ustúpi hneď, len čo dobro narazí na odpor. Musí zostať pevný, ak chce niečo niekde dosiahnuť. Musí sa pokúsiť zostať vždy verný sám sebe. Budete si myslieť: to nie je správne, človek sa musí stále meniť, stávať sa vnútorne lepším. Áno, v oblasti čnosti človek nemôže meniť sám seba, ale iba svoj postoj. Zásadou je, chcieť vždy zostať verný tomu dobrému v sebe. Pri pevnej stálosti sa milosť dostaví. U Matky Alfonzy Márie obdivujeme, že zostala stále rovnaká – či už zažila niečo radostné, alebo plné utrpenia. Nebola závislá na vonkajších úspechoch. Vedela, že Boh sa nepýta najprv na úspechy, ale na to, ako sa človek snažil. Boh chce nás, nie náš úspech. Keďže sa vždy snažila byť rovnaká, Boh jej dal osobitnú útechu. Túto útechu našla vždy. Je to poznanie toho,

že to čo robíme, je tiež to, čo chce Boh. Touto Božou útechou je každá milosť, ktorá dáva určité upokojenie, povzbudenie. Božia útecha je vnútorná záruka: Pán je so mnou. Čo robím, je preto k Božej sláve, a teda aj k mojej osobnej svätosti. Pod útechou Božou je možné rozumieť aj niečo výnimočné. To mám na mysli pri Matke Alfonze Márii. Išla z Niederbronnu do Reichshofenu okolo niederbronnského cintorína, miesta odpočinku mŕtvych, ktorý bol zriadený v rokoch 1853 – 1854. Vystúpila na cestu, ktorou predtým tak často chodievala a pozerala na polia. Spomenula si, aké to bolo predtým pekné. Vtedy mala toľko radostí vo svojej mladej, čistej duši. Keď takto rozmýšľala a pozerala na vlniace sa polia v ich hojnosti, prišlo jej na myseľ, akoby od Pána vnuknuté: To obilné pole – bola to roľa otca – predstavuje obraz kongregácie v jej raste a rozšírení. Videla dlhý zástup rehoľníc. Bolo jej, akoby jej Pán povedal: Pozri, dal som ti ich všetky, ako tvoje dcéry. To bolo pre ňu útechou od Boha.

Matka Alfonza Mária musela byť často na cestách. Vtedy prirodzene neboli také dopravné prostriedky ako dnes, preto musela chodiť veľa peši. To bolo veľmi namáhavé. Potom nasledovali rokovania, porady a spoločný pobyt so sestrami, kde ich napomínala, dodávala odvahy, vybavovala mnoho vecí pri zriaďovaní nových domov a robila dôležité rozhodnutia. Doma im chýbala, ako to už býva. Po dobrom človeku vždy túžime, tešíme sa na jeho návrat. Svojou dobrotou a zbožnosťou bola naozaj Božím darom pre svojich. V jej osobe im bola darovaná Božia blízkosť. Keď bola odcestovaná, farár Reichard ju často poštou upozorňoval, aby nebrala na seba priveľa a keď je možné, aby požiadala o pomoc. Jednej sestre raz právom vyčítal, že matke zaobstarala za nepatrnú cenu nedobry voz.

Raz napísal farár Reichard: *„Pre vás platí to trojnásobné: premyslieť, premodliť a potom konať.“* Bolo to výstižne povedané. Sestry doma podporovali modlitbou všetky jej rozhodnutia. Aj vtedy boli starosti ako dnes. Farár Reichard v tej dobe mohol ubezpečovať, že Boh žehná svoje dielo. Ale na zemi nie je nič dokonalé. Každé dielo je konané ľudskou rukou, a preto je slabé, nedokonalé. Zaujímavé sú sťažnosti v tých rokoch, ktoré znejú rovnako ako dnes: Jedna sestra sa sťažovala na správanie iných: *„Je potrebné, aby boli zavolané do Niederbronnu. Pokladám za povinnosť, napísať Vám, vzhľadom k týmto sestram. Ak budú na istý čas poslané naspäť, tak sa dostanú opäť na správnu cestu.“* Oheň začiatku sa nevznietil vo všetkých rovnakým spôsobom. Ľudia budú vždy iní, ako si prajeme. Napokon si to aj sami želáme, aby sme boli iní, než sme. O spoločenstve v Štrasburgu sa prostredníctvom farára Reicharda dozvedáme: *„Ubúda tam horlivosť.“* Presvedčil sa, odkiaľ to prichádza a spozoroval, čo aj dnes pozorujeme (bolo to už roku 1852): sestry majú priveľa práce. Pracujú do krajnosti v službe chorým, odtiaľ pochádza prílišná únava, zanedbávanie modlitby, úpadok vnútorného života. To nie je správne, nazdával sa. Nemôžeme nechať sestry neprestajne v službe. To platí aj dnes. O čo viac domov sa založilo, o to viac dobra sa spravilo. Ale ako to už býva, o dobrom sa nerozpráva. Naopak, čo sa raz v domoch prihodilo, to sa hlásilo. Spoločný život nás ľudí je vždy ťažký. Jeden je oporou druhému. Snažíme sa iných pozdvihnúť. Keď je ale priveľká pracovná záťaž, potom trpí všetko, nielen pokoj. Človek je podráždený, sotva vie zniesť seba samého a stáva sa neprijemným aj pre iných. Aké je to práve dnes všetko škodlivé, keď sú sestry veľmi zaneprázdnené prácou. Upozornenia, že duch nesmie utpieť, platia ešte stále. Potom však trpí dobro, nevykonáva sa nutné milosrdenstvo. Stojíme pred trpkou voľbou. Nemôžeme robiť všetko dobro, pretože sme ľudia a naše sily sú ohraničené, čo si musíme úprimne priznať.

Samozrejme, že z vtedajších čias počujeme aj veľmi veľa chvály; oveľa viac chvály ako výčitiek. Farár z Altkirche, kde bol tiež založený dom sestier, napísal o svojich sestrách správu biskupovi Rässovi. Je to hymnus chvál: *„Kongregácia sestier z Niederbronnu množí lásku na*

lásku. Je tu naozaj nato, aby vykonávala nezmerateľné služby lásky k bližnému. Dielo, ktorému sa venujú, je ťažké. Už skôr mi bolo veľa dobrého povedané, veľa som očakával, ale skutočnosť všetko prekonala. Starajú sa o chorých, bdejú pri chudobných a bohatých, pri chudobných ešte viac a prednostne, chorých ošetrujú s dokonalou dobrotou a jemnosťou, vedia ich určitým spôsobom utešiť, takže chorí zostávajú trpezliví. Stáva sa, že sestry sú pri chorom tri dni a noci.” (To sa však neodporúča.) Bolo to preťaženie. Tento pán farár rozprával ešte o tom, ako sa ujímali mládeže, učili ich šiť a takto ich pripravovali na život. Viedli združenia, aby zaobstarali šatstvo pre chudobných. Napokon ešte povedal: *„Tieto dobré sestry, často telesne také slabé, sú bohaté, keď ide o to, veľa dávať. Prispievajú k tomu, že sa chudobní a bohatí vzájomne zmierujú.”* Také svedectvo povie veľa. Má svoj pôvod v tom, ako bolo na sestry pôsobené ešte doma, ukazuje zmysel a charakter, silu, ktorá bola v zakladateľke. Veľkou starosťou v tom čase bolo, že nemali štátne uznanie. K jeho získaniu sa museli rehoľné pravidlá predložiť a vo všetkej otvorenosti prerokovať vo francúzskom parlamente. Aby sa vyhlo týmto nepríjemnostiam, radilo sa podať nejaké už schválené pravidlá nejakého iného spoločenstva. To zase bolo odmietnuté zo strany kongregácie. Biskup Räss sa uplatnil ako prostredník a vymohol štátne uznanie 6. 11. 1854. Teraz bolo možné zakladať domy všade.

Veľkou radosťou v tom čase bola posviacka nového kostola 21. 12. 1852, ktorú vykonal biskup Räss. Na obyvateľstvo Alsaska zapôsobilo hlbokým dojmom, že kongregácia zvládla stavbu kláštora a kostola v takom krátkom čase. Do roku 1853 malo spoločenstvo už vyše 180 sestier.

Osobitný výkon v počiatkových rokoch 1854 – 1855: v Alsasku a na iných územiach zúrila cholera. Farár Reichard povedal raz istému kňazovi, ktorý prichádzal často do Niederbronnu: *„Situácia vo Francúzsku je taká, že tu budeme vysmievaní, opustení, ohováraní. Dokonca budeme prenasledovaní, ak to Boh dopustí.”* Farár Reichard bol síce dosť melancholický, ale nie bezútešný. Na to bol priveľmi zbožný a hlboký, i keď predsa naklonený vidieť všetko z tej vážnej stránky. Je to zaiste vlastnosť, ktorá život často veľmi sťažuje. Človek sa musí znášať taký, aký je. Nie vždy sa vyplnilo, čo mienil. Práve nasledujúce roky pozdvihli spoločenstvo v Niederbronne, urobili ho známym, jednoducho preto, že sestry boli naliehavo potrebné, a to už v roku 1852! Alsasko bolo viacnásobne zaplavené. Ministerský predseda sa obrátil na biskupa Rässu o pomoc prostredníctvom sestier pre obce, ktoré veľmi trpeli. Popri tom nastala aj nová situácia v Kolmare a Mülhausene. V roku 1853 prišiel ministerský predseda nečakane do Niederbronn, navštívil aj zakladateľku a pre-javil veľký záujem o činnosť sestier. V júli 1854 musel súrne prosiť o pomoc na tej istej adrese, lebo v Štrasburgu, predovšetkým v Alsasku, vypukla epidémia cholery.

Cholera: od roku 1903 do roku 1923 bola Európa trvalo ohrozená choleroou, najmä počas prvej svetovej vojny. Najznámejšia epidémia cholery bola v rokoch 1863 – 1864 v Hamburgu. Približne v tom čase nemecký lekár Róbert Koch objavil choleroový bacil. Pre svoju nepatrnú veľkosť je nazývaný aj Komma (nem.: čiarka) bacil. Obyvateľstvo sa vždy veľmi obávalo cholery. Ako pôvod sa udáva špinavá rieka Ganga, v ktorej sa kúpu Indovia na príkaz ich náboženstva. Indovia ako mohamedáni putovali opakovane do Mekky v Arábii k svätému kameňu, ktorý údajne spadol z neba. Títo pútnici do Mekky zasa prenášali cholero z Arábie do Európy, preto vždy znova hrozila. Teraz sa robí proti nej ochranné očkovanie. Sestry, ktoré vtedy zápasili s choleroou, nemali proti nej žiaden prostriedok.

Matka Alfonza Mária bola hneď pripravená vyhovieť prosbe a dať sestry k dispozícii. Najprv poskytla 18 sestier pre ošetrovanie chorých na cholero, neskôr podstatne viac. V jej životopise je

príhovor, ktorý predniesla pri tejto príležitosti k sestrám: „*Teraz sú dni skúšky. Máme prekonať veľmi odstrašujúcu chorobu. Smrť chodí okolo. Chceme jej vytrhnúť korisť, pokúsiť sa zachrániť pre večnú spásu aspoň duše chorých. Títo chorí nie sú vôbec pripravení.*” Potom ich nabádala urobiť pri ošetrovaní týchto chorých všetko, čo je nutné, hoci im to môže pripadať protivné. „*Môže to byť ťažké prekonať prirodzenosť človeka. Skúste to tak, že sa budete opätovne utiekať pod Kristov kríž. Tak privediete prirodzenosť k mlčaniu a dosiahnete víťazstvo.*“ Je to niečo veľké, keď sa sestra podáva Bohu ako dar a hovorí: „*Tebe som zasvätila rozkvet môjho života.*” Ako praktická žena vysvetlila Matka Alfonza Mária hneď v úvode otázku modlitby: „*Ako bude možné si ju vykonať? Bude to iste ťažké. Následkom prílišnej únavy vás bude trápiť vyprahlosť. Citeľné zahĺbenie sa pre vás viac nebude. Nie je to ani nutné. Pre vás je teraz dôležité vlastniť túžbu po modlitbe. To je to, čo chce Boh, keď sa k nej pre veľké množstvo práce nedostanete. Zavŕšenie úlohy milosrdenstva je teraz všetkým. To ostatné treba potom prenechať Bohu. Áno, nehľadať márnivú česť, chcieť sa páčiť iba Bohu, nasledovať Krista v jeho láske, dobrote, pokore, teraz ozaj trpieť, modliť sa a mlčať.*” Epidémia cholery trvala od júla do novembra a vyžiadala si 2 000 mŕtvych. Sestry boli poslané na viaceré miesta: Štrasburg, Schlettstadt, Gerstheim, Kolmar, Mülhausen, do oblastí Vogéz, do dedín v Moselgau a inde. Počínali si hrdinsky. Podrobnosti ťažko vyrozprávať. Stávalo sa, že jedna, nanajvýš dve sestry ošetrovali 40 – 60 chorých.

Chorí na cholery sú zbavení všetkej sily. Telo chorého sa doslova stráca. Príbuzní neraz ušli pred nebezpečenstvom nákazy. Sestry museli samé odnášať mŕtvych od tých, ktorí ešte žili. Najhoršie to bolo v malých dedinách. Roku 1855 prišla cholera ešte raz. V Niederbronne bolo 136 chorých, z toho 44 zomrelo. V Reichshofene zo 180 chorých zomrelo 104. V tomto ťažkom čase sa poslané sestry ukázali veľké, slobodné od každej starosti o seba, boli tu iba pre týchto biednych ľudí, aby im pomohli opäť získať život alebo, keď to už nebolo možné, pripraviť ich na dobrú smrť, nakoľko to vôbec ešte šlo. Vláda a biskup Räss boli plní obdivu.

Biskup Räss sa teraz obrátil na Matku Alfonzu Máriu s prosbou, aby mu prenechala všetky správy, ktoré dostáva v listoch od sestier. Dnes by sme sa tomu potešili. Ale zakladateľka oznámila biskupovi, že nedostane nič. Nechce to. Diela jej dcér majú zostať skryté. Mala pravdu? Veriacemu človeku stačí, ak Boh vie o jeho dielach. My by sme si dnes samozrejme priali nejaké záznamy. Ale vieme porozumieť aj tomuto stanovisku. Biskup povedal o sestrách v službe, že majú horlivosť zakladateľky, ich nádejou je len Božia добрota a Božia odmena. Prosil ich, aby predsa prijali vďaka biskupa.

Myslím si, že v tejto odmietavej odpovedi zakladateľky je obsiahnutá jej charakteristická črta, zdanlivo totálne protirečiaca ľudskému zmýšľaniu. „*Bojím sa ako ohňa,*” napísala ako odpoveď biskupovi, „*márnej slávy a márnej samolúbosti mojich dcér. Vždy som sa usilovala učiť a vychovávať sestry tak, aby veľa mysleli na Boha a verné vykonávanie povinností a aby dbali na všetko čo môžu vykonať, ale aby dávali pozor aj na to, či niečo nezanedbali. Nemôžem teraz zameniť pozornosť mojich dcér. Lebo takýto postoj vzbudil u nich Boh. Jemu patrí z toho plynúca česť. Nevieť vám na to poslať žiadnu inú odpoveď.*“ Myslím, že napokon biskup nebol pre túto odpoveď namrzený. Dozaista obdivoval veľkosť duše tejto ženy a čnosti sestier. Bol to predsa Duch Ježiša Krista. Takto zmýšľať pokladám za čosi veľké. Sestry sa takýmto spôsobom vyhnú všetkej ľudskej sláve. Je to výchova k Božej pravde.

Keď sa sestry vrátili domov, nechala si Matka Alfonza Mária všetko vyrozprávať. Sestry vyzerali zúbožene. Ich odev ešte niesol výrazné známky predošlých zážitkov. Celé týždne nepoznali odpočinok. Túto výnimočnú, extrémnu situáciu ale nebolo možné predlžovať

donekonečna. Ovládala ich hrôza a odpor k priebehu a účinkom choroby. Nevieme, koľko sestier sa stalo obeťou cholery, udáva sa iba „viaceré.“ Chceme si dobre zapamätať túto charakteristickú črtu, vzdialenú akejkoľvek márnomyseľnosti, ktorú vstúpila Matka Alfonza Mária výchove: „*Len sa neorientovať na seba!*“, hovorievala sestrám. Človek nekoná vždy dobro, ale často hľadá seba samého. Napokon je to Božia milosť, ktorá pôsobí cez sestry, a preto má všetko patriť Bohu. V tom skutočne spočíva hodnota čnosti, nábožná správnosť hodná obdivu. Napriek tomu by sme chceli povedať, že keďže sa od sestier tak veľa vyžadovalo a ľudia sú povinní ďakovať, tak by mali o tom rozprávať a zaznamenať. Nie, prenechajme to Bohu! Bude to takto dobré a dostačujúce.

V tom istom čase vypukla krutá vojna na Kryme, ktorú začalo Francúzsko bez dostatočnej prípravy. Sestry boli žiadané ako zdravotnícky personál. Matka Alfonza Mária sa vlastne ani nechcela toho zúčastniť. Niečo také sa jej vzhľadom na jej veriace zmýšľanie nemohlo páčiť. Pretože aj dieťa muselo spoznať, že tento pokus bol zo strany Francúzska zbytočný.

9. Osamostatnenia

Osamostatneniu domu vo Würzburgu napomáhal tamojší biskup Stahl. Sestra predstavená z Würzburgu listom oznámila ctihodnej zakladateľke osamostatnenie.

K osamostatneniu domu vo Viedni prispel kardinál Rauscher, rovnako aj tamojšia predstavená. Zakladateľka zastávala názor, že dom vo Viedni je ešte príliš mladý na to, aby sa mohol stať samostatnou provinciou. Dnes o tom zmýšľame snád trochu ináč: keby zriadenie provincie bolo vtedy schválené, bola by jednota sestier pravdepodobne ešte dnes skutočnosťou. Predstavená v Šoproni nasledovala príklad domu vo Viedni.

Pre zakladateľku to bolo veľké, vari najväčšie vonkajšie utrpenie v živote.

Zažila však ešte aj veľkú radosť: Dňa 11. apríla 1866 získala kongregácia pápežské právo. Dňa 7. novembra 1865 podal biskup Räss patričnú žiadosť do Ríma. Pri tejto príležitosti sa v Oberbronne 12. júna 1866 slávil. Vtedy bolo 400 sestier v približne 76 domoch. Teda kongregácia mala pápežské právo, hoci bola pomerne malá. Na slávnosti v Oberbronne kázal Simonis, ktorý neskôr, od roku 1872 až do roku 1903, bol tamojším superiorom. Matka Alfonza Mária predpovedala: „*On bude raz dlhoročný vodca kongregácie.*”

10. O smrti ctihodnej zakladateľky

Zakladateľka mala v roku 1866 52 rokov. Veľmi trpela, rapídne schudla, a bola skutočne na pokraji svojich síl, totálne vyčerpaná. Správy z tej doby uvádzali, že v jej očiach bol zvláštny lesk, ako nikdy predtým a pokojný úsmev. Bola taká slobodná. Tak veľa duchovného bolo z nej cítiť. Mala veľkú radosť z toho, že kongregácia nadobudla pápežské právo. Bola to jej posledná útecha, a preto sa usmievala.

V tom čase založila posledný dom v Silisheime/Alsasko, kde sestry na prianie biskupa Rassa prevzali domácnosť v seminári.

Jej posledné činnosti: V auguste 1866 sa chcela vydať na cestu a vykonať vizitáciu, ale nemohla, lebo bola príliš slabá. Koncom novembra sa o to pokúsila ešte raz. Opäť sa to

nepodarilo. Dňa 25. decembra sa s vypätím všetkých síl prinútila ešte raz opustiť Niederbronn. Farárovi Reichardovi, ktorý medzitým tiež zostarol a chorľavel, poslala zo svojej cesty obrázok s prosbou, aby si ho založil do breviára a myslel na ňu vo svojej modlitbe a tak jej pomáhal, aby mala silu vydržať pri svojich úlohách. Navštívila celý rad domov, najmä v oblasti Mülhausen. Majitelia fabrik i celé Alsasko bolo silno industrializované. Boli voči nej veľmi veľkorysí a vždy jej dali k dispozícii dobré vozy s koňmi, aby nemusela veľa cestovať vlakom.

Raz poslala odtiaľ list farárovi Reichardovi a nedostala žiadnu odpoveď. *„Zdá sa mi, že máte naozaj málo starosti o úbohú matku, keďže mi viac nepíšete. Dúfam aspoň, že ste na mňa nezabudli vo svojich modlitbách.”* To bolo jedno z posledných prejavov voči farárovi Reichardovi.

V Mülhausene mala vybaviť ešte jednu úradnú záležitosť ohľadom daru kongregácii od istej majetnej rodiny.

Potom dostala z Niederbronn správu od istého pána Schotta, že jeho matka neďaleko Mülhausenu leží vážne chorá. Navštívila túto ženu. Neskôr tento pán potvrdil, že dve hodiny, ktoré venovala jeho matke, jej prospeli viac ako niekoľko dní, povedzme exercícií.

Na jar roku 1867 sa zdravotný stav zakladateľky zhoršil. Vyhľadala hospodárstvo Sindlingen, ktoré patrilo kongregácii a v máji tam pobudla. To jej prinieslo opäť vnútorné oživenie. Vždy mala tak rada prírodu, svoje pekné Alsasko. Alsasko je naozaj pekná krajina. V tomto prípade rozumieme národom z oboch strán, ktoré sa oň hádajú.

Vrátila sa späť do Niederbronn, ľahla si a už viac nevstala. Nepripisoval sa tomu však osobitný význam. Veď bola vždy chorá a choroba potom zakaždým ustúpila. Zmeny boli u nej časté. Sestry sa ďalej neznepokojovali tým, akého druhu bolo ochorenie, počas ktorého sa matka pokúšala uskutočňovať a vniesť do skutkov často opakovaný princíp: *„Trpieť, mlčať, modliť sa.”* Jej zdravotný stav sa však stále zhoršoval. Dostala vysokú horúčku. Bolo sa treba obávať najhoršieho. Informovali farára Reicharda, ktorý bol tiež na majetku. Vrátil sa v polovici júla. Zaujímavé boli posledné rozhovory. Zachovalo sa o nich veľmi málo správ, skoro žiadne. Farár Reichard bol viackrát pri nej. Raz opäť prišiel. Vtedy mu povedala, že má prísť neskôr. *„Zdá sa, že ctihodná matka nemá pre mňa čas.”* Už jednoducho nevládala, ešte stále sa zaoberala úlohami, ktoré jej ako generálnej predstavenej prináležali. Človek býva v chorobe skutočne unavený a vyčerpaný. Dňa 21. júla bol farár Reichard ešte raz pri nej a počul posledné slovo z jej úst, že najprv zomrie on a až potom ona. Keď od nej odišiel, opýtal sa sestier, či už o tom vedia, že on zomrie ešte pred ňou. Predsa to bolo priostro povedané! Boli to však ľudia, ktorí sa nebáli smrti. Chápali ju ako láskavé vykúpenie, ako cestu k Pánovi.

Farár Reichard dostal 23. 7. 1867 porážku a na druhý deň zomrel.

To mal byť aj čas smrti zakladateľky. Už v roku 1865, v poslednej tretine júla, prišli niektoré sestry na exercície do Niederbronn. Doviedli so sebou jednu postulanku z Darmstadtu, ktorá bola neskôr prijatá ako sestra Leona. Tá sa už so zakladateľkou stretla a rozprávala s ňou o prijatí. Keď bola pri nej, rozprávala neskôr sestra Leona, povedala jej Matka Alfonza Mária, že o dva roky príde jej sviatok.

Dňa 22. júla stratila vedomie. Občas prišla k sebe, ale v podstate ležala týždeň ťažko chorá.

Chceli pred ňou zatajiť smrť farára Reicharda a povedali, že sa má dobre. Odpovedala: *„Áno, teraz mu je dobre.”* Kvôli nej nenechali zvonit' zvony na jeho pohrebe. Potom povedala: *„Skrývajú predo mnou, že teraz je pohreb.”* Dňa 31. júla 1867 odišla do večného domova vo

veku 53 rokov. Jej smrť bola odleskom jej života. Zomrela tak, ako žila. Bola to pokojná smrť, na zásluhu bohatý návrat domov. „*Poznám tvoje diela.*” Život týchto dvoch ľudí bol ešte aj v smrti zjednotený. Pri prvom sv. prijímaní prosila Alžbeta Eppingerová Pána, nech tak zariadi jej život, aby nikdy nebola bez tohto pána farára. Pán jej túto prosbu vyplnil doslova.

Dňa 2. augusta 1867 v deň svojich menín bola pochovaná na cintoríne v Niederbronne. Pohrebu sa zúčastnilo okolo 200 sestier. V tom čase sa práve konali exercície. Môžeme predpokladať, že sestry boli hlboko dotknuté rýchlou smrťou ich matky. Naozaj nepredpokladali, že k zmene dôjde tak rýchlo a že stratia naraz obidvoch členov spoločenstva.

Biskup Räss vtedy tiež nebol doma, ale v Ríme pri príležitosti výročia mučeníckej smrti sv. Petra a Pavla. Správu o smrti oboch mu museli poslať tam.

Môžeme si vypočúť názory, aké vtedy vyjadrovali sestry o Matke Alfonze Márii. Sestra Mária Jozefa napísala biskupovi Rässovi: „*Bola som 18 rokov vedľa nej. Mohla som vidieť jej čnosti, zažiť jej dobrotu, jej oddanosť nám, dielu a Bohu.*” Podobne sa vyjadrila aj iná sestra, ktorá sa stala jej nástupkyňou, sestra Adelinde.

Keď sa biskup Räss vrátil z Ríma, postaral sa o zvolanie generálnej kapituly, na ktorej bola voľba novej generálnej predstavenej. Stala sa ňou sestra Adelinde.

Okolnosti smrti zakladateľky sú zvláštne. „*Vzácná je v Pánových očiach smrť jeho svätých, jeho verných,*” hovorí Sväté písmo. Čo je zomieranie zlého človeka a zomieranie dobrého človeka, ktorého život patril skutočne Láske! Napokon je to predsa tak, že na smrti záleží. Smrť bude vždy ozvenou života.

Matka Alfonza Mária je iste patrónkou zomierajúcich tohto spoločenstva. Bol som už pri smrti mnohých sestier. Na takomto zomieraní je čosi upokojujúce. Je to práve to, na čom tak veľmi záleží: hodina smrti. Posteľ zomierajúceho učí oveľa viac ako knihy. Hoci mladý človek je ešte ďaleko od svojho posledného dňa, predsa záleží práve na jeho mladom živote, ako raz bude vyzerat' jeho návrat domov. Ak je položený dobrý základ, potom môže byť uskutočnená pekná stavba. Až raz Pán zavolá, bude tu ozaj bohatstvo, krása duše a pokoj. Potom bude dielo dokonané.

O živote zakladateľky môžeme napísať: „*Dovršila to, čo jej Pán prikázal.*” Nechceme špekulovať, ale predpokladáme, že jej Pán hneď povedal: „*Bola si verná, vstúp preto do radosti svojho Pána.*“

11.O duchu tohto diela

Zakladateľka chcela, aby pravé zmýšľanie bolo u všetkých. Nie je ľahké o tom rozprávať, keďže ide o príliš rôznorodú tému. Od sveta nemohla očakávať osobitnú úctu za to, aký bol jej život. Ale mohla očakávať dôveru od mnohých za to, aká bola už ako dieťa, potom ako mladý človek, za to, že chcela vždy patriť Pánovi a nechala, aby ju Pán viedol za ruku. Jej nábožnosť ju zachovala čistou, nabádala ju k pravému horlivému pokániu, preto mohla skutočne povedať: „*Môj Boh a moje všetko!*” a „*Pane, ty vieš všetko, ty vieš, že ťa milujem.*” Na tomto postoji vytvorila svoj rehoľný život.

Ak chceme vyratúvať, čo je duch zakladateľky, spoločenstva, musíme vymenovať: lásku k chudobe, poslušnosť, zapieranie vlastnej vôle, miernosť, dobrotu, horlivú modlitbu, zmysel

pre mlčanie, lásku k blížnemu – medzi sebou a k iným, nevyhnutnú skromnosť a zdržanlivosť. To sú podstatné vlastnosti, ktoré boli opätovne uvádzané.

Osobitne sa teraz chceme zaoberať niekoľkými vlastnosťami umŕtvovania. Tento pojem chápala ako stojaci v službe čistého života. Mala v tom určite pravdu. Pod umŕtvovaním rozumieme ovládanie svojich zmyslov a vyhýbanie sa nebezpečenstvám. Matka Alfonza Mária spomínala, že si zavčasu začala uctievať sv. Alojza. Bol veľmi prísny. Umŕtvovanie ho sprevádzalo po celý život. Predsa však pri jeho uskutočňovaní nebol dosť rozumný. Spôsobil si chorobu. Avšak jeho úmysel bol dobrý: chcel vlastniť Boha. To bol aj účel umŕtvovania Matky Alfonzy Márie. U nej sa k tomu pridalo ešte to, že sa už v mladých rokoch vyhýbala mámivej, nepotrebnnej zábave a to odporúčala aj sestrám. Čo nadchýna, podporuje pokoj; čo prispieva k uľahčeniu života pre seba a iných, čo iných rozosmeje, rozveselí, to nikdy nebolo a nebude zbytočným. Keby v domoch sestier toto zaniklo, odišlo by veľa dobrého.

Pokúšenia a umŕtvovanie: Kto sa vždy zrieka svojej vlastnej vôle, bude sa môcť ľahšie zriekať aj pokúšení. Pokúšenie nie je nič iné, ako skúška našej dobrej vôle. Ak sa opätovne cvičím v službe Bohu, mám na očiach vedúce myšlienky, zostanem v pokúšeniach pevný. Vonkajšie a vnútorné umŕtvovanie – oboje je dôležité. Vonkajšie umŕtvovanie spočíva napr. v tom, že sa vieme iným prispôbiť. To predpokladá zrieknutie vlastnej vôle a vlastných priání. Môže to byť veľmi ťažké. Mlčanie patrí k vnútornému umŕtvovaniu. Iba vonkajšie umŕtvovanie by nebolo dosť hodnotné. Matka Alfonza Mária sa nazdáva: Cvičiť sa takto v umŕtovaní, môže byť ťažké, smeruje proti vlastnej prírode, ale nakoniec je vždy záslužné.

Pod vnútorným umŕtvovaním sa chápe zrieknutie vlastnej vôle rozumným spôsobom, nie zanovito, nie zaťato. Naš život má byť zmysluplný. Nemal by zmysel, keby bol vedený svojvoľne. V umŕtovaní vlastnej vôle rozlišovala: v každom čase, pri akejkol'vek príležitosti. Askéza bez sebazaprenia je klamná predstava. Kto sa necvičí v sebazápore, nemá lásku k Bohu, k blížnemu, k sebe, klame sa a je ohrozený. Akonáhle začneme byť vnútorne labilní, dožičíme si všetko, čo si prajeme, prechováame v sebe túžby, končí naša snaha po dokonalosti. V čase Matky Alfonzy Márie boli niektoré sestry, ktoré mali pri sebe vždy nejakú knihu, aby z nej z času na čas živili svojho ducha. Matka Alfonza Mária sa domnievala: lepšie je spomenúť si na to, čo sme už raz premysleli, alebo počuli. Každá sestra má myslieť na to, že má pri sebe knihu s toľkými stranami a že ju nikdy nemôže dočítať: kríž. Konečne, má aj ruženec vo vrecku. Jej chápanie umŕtvovania je také, aké v Cirkvi vždy bolo: vážne a mierne. František Saleský napriek svojej miernosti vyslovil nutnosť umŕtvovania. Kto sa chce stať sestrou, musí naozaj takto zmýšľať. Ak neveríme v nutnosť umŕtvovania, nemáme svoj rehoľný život v ruke a ešte menej v srdci. Milujúca modlitba vychádza zo srdca, zvnútra. Formulky používame pri modlitbe len vtedy správne, keď sa aj sami modlíme. Voči Bohu a ľuďom musíme mať taký postoj, aby sme mohli s Bohom rozprávať a aby z toho pramenila úcta k Bohu, ďalej prosba a vďaka za iných. Predpokladala, že predovšetkým záleží na túžbe po Bohu. Je to zaiste správne, keď sa o modlitbe takto rozpráva. Iba ten človek sa bude modliť, v duši ktorého žije pravá túžba po Bohu. Preto sa veľa ľudí nemodlí vôbec, alebo len neradi, lebo netúžia po Bohu, nepestujú vnútorný život. Modli sa, ako ti to srdce vnuká! Pri modlitbe musí byť celý človek. Nemodlíme sa iba rozumom, ale s vôľou a citom. Ako sa rozpráva dieťa s otcom, tak sa má rozprávať s Bohom. Môžeme ho prosiť o všetko. Musíme však dávať pozor, aby sme pri modlitbe neboli povrchní, aby to nebolo odriekanie formúl. Musíme ísť do hĺbky a usilovať sa, aby nám bol Boh viac dôverným. Pravá a skutočná modlitba musí robiť človeka lepším. Napokon mierou pravej modlitby je vždy to, či a nakoľko je človek lepší. Modlitba ruženca predpokladá hlboký

duchovný život. Kto má zbožnú dušu, bude sa rád modliť ruženec. Nie je to ľahké, zvlášť vtedy, keď sme ozaj unavení. Tu je predovšetkým nutné, aby sme mali voči Bohu vrúcnosť. V modlitbe máme pamätať na tak veľa: potreby Cirkvi, duší, mnohé dnešné nebezpečenstvá, deti a mládež, vôbec situácia vo svete. Je pozoruhodné, že ubúda kňazských a rehoľných povolání. K tomu dochádza pre neveru a úpadok mravov. Meradlom pre národ je to, nakoľko vychováva ľudí, ktorí chcú skutočne patriť Bohu. Ak rodina národa nemá síl, tak potom už niet náboženskej sily, sily modlitby a viery. Opäť prirodzene existujú prúdy, ktoré v malých kruhoch vydávajú najlepšie svedectvo.

Matka Alfonza Mária rozpráva ešte o láske k bližnému. Aj to patrí k zmyslu a duchu kongregácie. Sestry majú žiť dôstojne, jednoducho a ich láska má byť činná medzi spolusestrami a ústretová aj voči členom iných rehoľných spoločností. O týchto nemajú rozdúchávať zlé veci a už vôbec nie ich rozširovať. Pozerá sa dopredu, to sa nám ozaj musí páčiť.

Okrem toho chce, aby sestry mali v sebe vždy trocha radosti, lebo takto sa ľahšie odoláva pokušeniam. „Starajte sa o to, čo sa má urobiť a na čo myslieť!“ Sestry sa majú páčiť Bohu. Radosného darcu má rád aj Boh, náš Pán. Vyjadriť to veľmi jemne: veľa opustiť, a tak dôjsť k pokoju. Medzi sebazáporom a radosťou je vnútorná spojitosť. Ak to nevidíme, tak sa nepozeralme dostatočne hlboko. Vlastne iba vtedy sa môžeme skutočne radowať, keď sme boli pevní a verní, čím viac, tým silnejšie. Radosť je pokoj, ktorý pôsobí v duši z vlastnenia dobra.

Zakladateľka rada rozprávala o utrpení. Aj svätí napr. sv. Terézia Avilská veľa hovorili a písali o utrpení: „*Trpieť, alebo zomrieť.*“ To je už čosi extrémne. Človek nie je stvorený pre utrpenie. Kto utrpenie stále znáša, ten ním má byť pred Bohom stále zrelší, vždy podobnejší Ježišovi v ochote trpieť. Aj jeho odmena bude potom primeraná. Trpieť radosne, sa zdá protirečivé. Sv. Pavol hovorí: Som naplnený radosťou pri všetkých mojich útrapách (porov.: 2 Kor 7, 4). On to dokázal, mať zároveň radosť i utrpenie. Rozlišujem, že ja ako človek sa budem utrpenia obávať, mať voči nemu odpor. Ale ako kresťan rozumiem, že utrpenie má hodnotu, keď mám pritom správny úmysel. Či si však človek má naozaj želať utrpenie, zostáva otázkou. Ved' človek sa nemodlí o to, aby mal veľa pokušení, a tak mohol získať veľa víťazstiev. Myslím, že každému stačí, koľko utrpenia mu prinesie život, preto dobre robíme, ak sa na utrpenie v tej, či inej forme pripravíme. Vždy musíme byť pripravení niečoho sa zriekať. Takto sa musíme naladiť. Až keď sa Kristova láska v duši stane skutočnosťou, keď je tu láska k trpiacemu Pánovi, môžeme milovať utrpenie. „*Utrpenie môže urobiť dušu šťastnou, vonkajšie utrpenie, vnútorné utrpenie,*“ hovorí Matka Alfonza Mária. V tom spočíva isté tajomstvo. Také veci nepochopíme hneď. Keď utrpenie zaklope, človek sa najprv roztrasie. Ale môže preniknúť k tejto vete: „*Nechcem v tomto živote žiadnu útechu. Mojím priáním je samotné utrpenie.*“ Utrpenie je znamením, že Boh je s nami, Boh, ktorý nás miluje. Tak hovoria ľudia. Tak to stojí vo všetkých asketických knihách. Nie je radosť znamením, že Boh je s nami? Vnútorný pokoj je istým znamením, že Boh je s nami. Nesmieme preháňať, ale musíme uznať silu tohto vnútorného postoja, s bážňou naň hľadiť. Za tým tkvie Božia myšlienka: Milovať utrpenie, tým získať spoločenstvo s Kristom, aby nám Pán mohol dať večný blahobyť.

12. Všeobecne o rozvoji kongregácie

Môžeme hovoriť o dvoch zakladateľoch kongregácie: Matka Alfonza Mária a farár Reichard (pozn.: len v duchovnom zmysle). Nástupkyňou ctihodnej zakladateľky bola mladá (približne 32

– 35 ročná) sestra Adelinde. Superior Sattler bol nástupcom farára Reicharda. Zohral však nešťastnú úlohu, veď chcel zmeniť mnoho vecí v konštitúciách a tým aj na poslaní kongregácie. To vyvolalo v spoločenstve sestier všeobecnú stiesnenosť a odpor. Preto bola nutná zmena. Došlo k nej skrze superiora Simonisa, ktorý bol duchovným otcom kongregácie od roku 1872 do roku 1903. Superior problém vyriešil, budoval na myšlienkach počiatkov a tak obnovil pôvodného ducha kongregácie. Jeho všeobecné vedomosti, bohaté skúsenosti, hlboká spiritualita, vnútorná zbožnosť a viera ho robili veľmi vhodným pre tento úrad. Vykonal veľa pre výchovu sestier a rozšírenie kongregácie. Veľa vecí bolo ovplyvnených jeho alsaským pôvodom. Učil sestry láske a úcte voči kongregácii a upevnil ich vernosť k reholi. Učil ich čerpať povzbudenie z viery, z lásky ku Kristovi a Božej Matke. Simonis sa snažil o to, čo nazývame ideál spoločenstva. Utvoril si predstavu o tom, aké majú byť sestry v spoločenstve, ideálny obraz pre celok, z čoho si jednotlivá sestra mohla vziať to, čo zodpovedalo jej schopnostiam. Jeho priáním bolo: „*Moje srdce je plné túžby, aby ste boli sestry podľa Srdca Božského Vykupiteľa!*” Vo vyjadrovaní bol trochu spontánny, rozprával väčšinou francúzsky. Vydal tri zväzky svojich vyučovaní a dva zväzky listov vo francúzštine. V rokovaníach bol veľmi šikovný aj vtedy, keď hrozilo nebezpečenstvo, že sa Bavorsko odčlení od Würzburgu. Kvôli tejto diplomacii šiel do kláštora Srdca Ježišovho v Mníchove z príležitosti sľubov a obliečky. Rehoľné pravidlá zažili skrz Simonisa určitý posun, museli byť doplnené podľa nového cirkevného práva. Vznik provincií si vyžadoval tzv. kardinála – protektora. Do roku 1932 zastával tento úrad Holanďan kardinál Van Rossum, potom istý Francúz a po ňom Svätý Otec, pápež Pius XII.

Štrasburský biskup povedal 18. augusta 1925: „*Kristova láska je univerzálna, má ale osobitný ráz v každej krajine a tiež v každom rehoľnom spoločenstve.*” Trochu zveličene, či hrdo znejú biskupové slová: „*Duša kongregácie niederbronnských sestier je vlastne z našej provincie. Sestry majú vždy milý, jemný úsmev, sú veľmi pokojné, pružné, nápomocné v každom čase, statočné, nepoznajú strach z prekážok a majú schopnosť prispôbiť sa krajine i ľuďom.*” Tento pohľad obsahuje síce mnohé protirečenia, ale je pravdou, že podstatné črty kongregácie majú alsaský charakter. Hlavná úloha kongregácie zostala v podstate zachovaná: podomové ošetrovanie.

13. Obraz Matky Alfonzy Márie ako zakladateľky rehole

Nie je ľahké hovoriť o zovňajšku ktoréhokoľvek človeka, o jeho portréte. Musíme počúvať, čo hovoria o tomto človeku jeho súčasníci. Takéto svedectvá máme od istého kňaza, ktorý bol generálnym vikárom, videl často zakladateľku a svoje dojmy opísal. Jej tvár popisuje ako úzku. Na fotografiách je oválna. Jej pohľad bol prenikavý, no skrýval čosi láskavé, ale bol zároveň taký, že ľudia, na ktorých pozrela, sa cítili skrz naskrz prehliadnutí, čo nebolo príjemné pre všetky návštevy. Skúmavo čítala v dušiach. Môžeme si myslieť, že ak niekto žije v hlbokjej nábožnosti a vo vnútornom spoločenstve s Bohom, dokazuje to aj jeho pohľad.

Jej hlas bol mäkký práve preto, lebo bola chorľavá, slabá žena. Jej reč plynula ľahko, príjemne, obratne. Nebolo ľahké priviesť ju otázkami do pomýkova, vždy vedela bez strachu dať neočakávanú odpoveď. Ľudia, ktorí sa dívajú do sveta nadprirodzených vecí, majú v nich istotu. Čím je človek bližší k Bohu, o to je istejší. Kto odpovede berie zo skutočnosti, z pravdy, nemôže sa dostať do rozpakov.

Výraz jej tváre bol vážny, no nie pochmúrny. To vidíme na všetkých jej obrazoch. Nebolo treba sa jej obávať. Utrpenie, čo znášala, nebolo na nej temer vôbec badať. Práve to patrí k sebvýchove človeka, dokázať svoje utrpenie skryť pred inými.

Dr. Kuhn bol domácim lekárom sestier v Niederbronne. Ošetroval aj zakladateľku počas jej mladých rokov a vystavil tento posudok: „*Jej zdravie bolo vždy ohrozené, jej správanie sa k iným bolo príjemné, jej tvár sa javila hlboko preduchovnená.*”

Kňaz Glockler, ktorý bol často v Niederbronne, rozprával o nej, že mala pery vždy pevne zovreté, čo poukazovalo na prísnosť a dodávalo jej vážnosť. Mala pevnú vôľu. Keď si raz niečo premyslela a rozhodla sa, potom to aj platilo. Bola ozaj energická, čo nebola vždy len jej prednosť. Ako dieťa bola tvrdo-hlavá. S touto stránkou povahy vždy bojovala a zápasila. Pochopiteľne potrebovala pevnú vôľu, ako mladý človek pri toľkej práci, ktorú jej rodičia prideliť, potom pri svojich dlhých a častých chorobách. Aj pri modlitbe potrebujeme pevnú vôľu. To vieme všetci zo skúseností. Pevnú vôľu potrebovala potom pri všetkých úlohách, pri všetkých neskorších starostiach, pri mnohých zaznávaníach a nevraživosti, že sa vraj chce robiť dôležitou, je namyslená, prepína, má záľubu v tom, keď všetci o nej rozprávajú a chce upútať na seba pozornosť nielen v Alsasku, ale aj vo Francúzsku a v Nemecku. To bola podlosť. Ale medzi ľuďmi to už tak býva.

Tvář zakladateľky prezrádza niečo z vnútorného ohňa a z veľkej horlivosti, ktorú potrebovala pri riešení úloh. Naproti tomu vidíme v tejto vážnej tvári veľa pokoja. Z jej celkovej vážnosti v živote vzišiel ako ovocie vnútorný súlad, a to pri všetkej zaťažnosti prácou a starosťami.

Takto formovala postupne svoje črty. Neboli jej vlastné od začiatku. Mala už v sebe niečo prísne, nepôsobila však odmietavo. Bola to prísnosť, ktorá chcela slúžiť. Bola zhovievavá, ak sa niektorá sestra dopustila chyby a priznala to. Bola vždy prvá, ktorá ďalej pomáhala. Chcela byť rovnako dobrá aj k tým, ktorí sa po zlyhaní neprišli ospravedlniť.

Musíme sa pokúsiť brať človeka ako celok. V niektorých prípadoch sa na slová ľútosti a predsavzatí nesmie prihliadať zveličene, aby sa zistilo, či to človek myslí so svojou ľútosťou vážne.

Niekedy bola zakladateľka vo svojich vyjadreniach trochu príkra. Nevieme však o tom veľa. V liste svojej sekretárke sa raz vyslovila, že je ako šalát, ktorému chýba soľ a ocot. Uvážme, išlo o ženu na takom poste. Niečo iné je, keď si my niečo podobné neopatrne povieme v súkromí.

Dokázala prijať aj to, keď jej niekto oponoval. Súviselo to s jej prísnosťou k sebe samej. Stanovisko: nestrpím žiadny odpor je absolútne pomýlené, zvlášť u predstavených. Zaiste sa nesmie trpieť, aby niekto protirečil všetkému. Veci sa majú prijať tak, ako rehoľný poriadok ukladá a vysloviť svoju mienku so všetkou pokorou a úctou. Raz povedala Matka Alfonza Mária svojej sekretárke: „*Páči sa mi na vás, že keď vám ukážem dvere, tými druhými opäť prídete.*“ To dokazuje, že jej zakladateľka nič neodplácala.

Bola ženou, ktorá milovala jednoduchosť. Nechcela byť nápadná. I keď v jej živote bolo mnoho zaujímavého, k čomu však dochádzalo skôr proti jej vôli, a nie preto, že by po výnimočnosti túžila. „*Nie je to nič zo mňa.*” Nikdy nezabudla na svoj pôvod.

S jej jednoduchosťou súvisí aj jej láska k mlčaniu. Jednoduchý človek nechce, aby sa z toho, čo ho stretne, niečo robilo. Keď slúži Bohu, tak jednoducho slúži.

Matka Alfonza Mária bola určite nadaná, hoci sa v škole naučila málo. Christian Fleck, jej učiteľ, nemohol za to, že z jeho vyučovania získala tak málo, že ju rodičia pustili do školy len málokedy. Práve počas choroby veľa premýšľala. Mala skvelú sluchovú pamäť, vďaka ktorej si uchovala aj najzložitejšie informácie hneď z prvého počutia. Vyznala sa v ľuďoch. Počas choroby sa rozvíjala. Napriek svojej добрote sa nenechala pokladať za lepšiu. Bola ozaj láskavá, žena, pri ktorej sa iní mohli cítiť chránení a bezpeční. Pramenilo to z jej početných životných skúseností utrpenia. Silné povahy sú väčšinou trochu drsné k svojmu okoliu. Tie, ktoré veľa trpeli, budú k iným mierne, láskavé. Toto ich dobro bolo silou dobroty, ktorá povstala a udržala sa v starostlivosti o iných.

Ak mala vplyv na iných, tak to bolo ovocie jej vnútorného života. Bola vnútorne bohatá. Vlastnila a kto má, môže dávať. Bola plná spoluúčasti. To robilo ľuďom dobre a cítili sa k nej priťahovaní. Mala jemný takt, vrozený alebo získaný výchovou. Keďže žila vo vnútornom spoločenstve s Bohom, stala sa oporou mnohých. Boha nič neuráža tak, ako nedôvera. Zo spoločenstva, ktoré s Bohom vytvárala, vtiahla jeho vôľu do svojej. Nakoľko ju rozpoznala, riadila sa podľa nej. O svojich víziách nechcela hovoriť. Rozprávala o nich iba z poslušnosti. Bolo by jej bývalo milšie, keby o nich mohla mlčať. Všetko, čo zažila, využila, aby mohla sestram poradiť. *„Práve pod Kristovým krížom nájdeme aj svoj kríž.“* Jej obraz je formovaný jej vnútom, veľkou láskou k blížnemu, dokonca láskou k hriešnikom. V človeku, ktorý sa pomýlil, videla stvorenie Božie, protiklad Božej lásky a chcela pomôcť. Pre lásku k Bohu bola plná lásky k hriešnikom. V jej životopise sa o tom píše ohľaduplne: preto pri ošetrovaní uprednostňovala práve chudobných a opustených, na ktorých bola zameraná. Sestram radila, aby chorému nič z rozumnej pomoci neodmietli, najmä nie duševne chorému.

Jej oči nasvedčujú, že bola človekom, ktorý sa pozeral hlboko, čo dokazuje posledná podobizeň zakladateľky. Bola radkyňou, vedela rozlišovať pravdu od omylu. Viedla mnohých. Mnoho kňazov diskutovalo s ňou aj o duchovných veciach. Dokonca sa odvážila, povedať farárovi Reichardovi, čo uňho považovala za nesprávne. Medzi tými, ktorým radila, boli ľudia duchovného stavu, ktorí vtedy zohrávali veľkú úlohu.

Ako zakladateľka rehole bola celkom ženou Alsaska. Kongregácia má veľa takých typických čŕt. Preto povedal štrasburský biskup: *„Duša kongregácie pochádza od nás.“* Také niečo sa nemá zapierať, netreba na tom vidieť nič cudzie. Milosť stále stavia na prirodzenosti, je ňou formovaná.